

ההסתדרות הציונית העולמית
WORLD ZIONIST ORGANIZATION

ZIONIST GENERAL COUNCIL SESSION XXXVII/5

מושב הוועד הפועל הציוני ה"ז/5

**THE VISION OF
THE ZIONIST MOVEMENT
NEXT GENERATION
CHALLENGES AND ACTIONS**

29 - 31 OCTOBER 2019

**חזון
התנועה הציונית
הדור הבא
אתגרים ומעשים**

ל' תשרי - ב' חשוון תש"ף

**דו"ח המחלקות
לוועד הפועל ה"ז/5**

ר"ח חשוון תש"ף
אוקטובר 2019

חברי ועוד הפועל הציוני,

ההתכנסות הנוכחית של הועה"פ היא בעצם ההתכנסות האחרונה עד הקונגרס הבא שיתקיים בעוד שנה. זו הזדמנות מצוינת להציג בפני החברים את פעילות המחלקות והיחידות השונות במעין סיכום ביניים. תוכלו להתרשם מהאינטנסיביות והגיוון של שלל הפעולות והאירועים. תוכלו להתרשם מכברת הדרך המרשימה שעברה ההסתדרות הציונית המתחדשת מאז הפרידה מהסוכנות לפני כעשר שנים.

נציין בפתח הדברים מספר נתונים שימחישו את השינוי הגדול ונתייחס גם לפרטים בהמשך. ראשית לכל, התקציב. בשנים אלו תקציב הצ"ע גדל בערך פי שלושה נטו (ללא השתתפות הסוכנות ביחידת השליחות ותקציב החטיבה להתיישבות). הגידול המשמעותי בהכנסות הוא משני מקורות עיקריים: ק"ל ומשרד ממשלה בתקציבים ייעודיים. מצד שני, בעקבות הסכם הפרידה מהסוכנות בוטלה לחלוטין השתתפות הסוכנות בתקציב הצ"ע.

במקביל ליינוק התקציב התפתחה ההסתדרות הציונית ללא הכר. היקף הפעילות גדל ומספר המחלקות גדל. פרט לשכנת היו"ר והיחידות שבאחריותו, אנו פועלים היום בישראל ובתפוצות באמצעות 7 מחלקות ויחידות משנה כפי שניתן לראות בדו"ח המצורף. בנוסף לכך, יש לנו היום 4 נציגי הנהלה בקהילות היהודיות הגדולות: צפון אמריקה, דרום אמריקה, צרפת ואנגליה ומספר שליחי מחלקות ועובדים מקומיים. כולם יחד מגבירים את הפעילות ומחזקים את הנוכחות שלנו בשטח.

אני מבקש להתמקד בכמה הערות כלליות ביחס למחלקות השונות כדי להציג את השוני ביחס לעבר ולהצביע על העשייה המתחדשת.

המחלקה לפעילות בישראל ומאבק באנטישמיות, בראשות יעקב חנואל, מ"מ וסגן יו"ר הצ"ע, צמחה ממחלקה קטנה עם פעילות מצומצמת בתחילת הדרך למחלקה מבוססת ופעילות ענפה בישראל ובתפוצות. תקציב הפעילות בישראל צמח באופן משמעותי בעזרת סיוע ממשלתי ואילו בביצוע עזרה המחלקה במועצה הציונית אשר סניפה פרוסים בכל הארץ. הפעילות בחו"ל מתאימת בעיקר בכניסה הסברה בנושא האנטישמיות. לצערנו, האנטישמיות גוברת במקומות רבים בעולם והמחלקה פועלת להגברת המודעות הציבורית ופועלת מול הממשלות לחיזוק מאבקו באנטישמיות.

המחלקה לפעילות בתפוצות בראשות גוסי ייחוש-ברוורמן "ירשה" ב-2010 את מחלקת ההגשמה והיתה המחלקה הראשונה שנועדה באופן משמעותי בתקציב ממשלה בתחילת הדרך. בתקציב זה הקמנו את תוכנית "זרועים ציונות" על מרכיביה השונים. לצערנו, תקציב הממשלה הצטמצמו והדבר ניכר בפריסת שליחי "זרועים ציונות" של המחלקה. יחד עם זאת, המחלקה פיתחה תוכניות חדשות במשך השנים ופעילותה ניכרת במידות רבות ובמיוחד בקהילות חדשות שעד לאחרונה לא היתה בהן שום נוכחות ממשית. בין השאר באמצעות תוכנית מוצ'ילרוס האטרקטיבית.

המערך לשירותים רוחניים אורתודוקסיים, בראשות הרב יחיאל וסרמן הרחיב את פעילותו בתפוצות באמצעות גורמים מקומיים, בעיקר רבנים. אני מבקש להדגיש את הפקת חומרי עזר תורניים (הגדות וכ"ו) בשפות שונות ואת הפעילות בקהילות הקטנות שנועזות בו ובשליחיו באופן ייחודי ובלעדי. המערך חיזק את מצבת שליחי בן עמי ומממן את התוכנית מתקציב הליבה מאחר שהתקצוב הממשלתי בתוכנית "זרועים ציונות" (ובתוכניות אחרות) הופסק לאחרונה על רקע הבחירות בישראל.

המחלקה לחינוך בראשות סילביו חוסקוביץ הוקמה בקונגרס האחרון ב-2015. עם התרחבות הפריסה של הצ"ע בארצות השונות הלכו והתבררו גם צרכי השטח הן בתחום העברית והן בתחום החינוך היהודי-ציוני. כתוצאה מכך גדל מספר המורים-שליחים פי שלושה בערך. יש היום כ-200 שליחים ועוד היד נטויה. המחלקה מחזקת את אחיזתה בשטח באמצעות כנסים מנכנסים ופעילי חינוך מקבלי החלטות. התקיימו מספר כנסים כאלו ופורומים של מקבלי החלטות בעת האחרונה. הבולט שבהם הוא הכנס בארגנטינה. דיווח בחוברת.

בשולי הדיווח על העברית והפעילות הציונית אני שמח לבשר על הקמת 3 "מרכזי הרצל" באוניברסיטאות בפראג, בבוקרשט ובקרקוב. המרכזים הוקמו ביזמית פרופ' איתמר רבינוביץ בשיתוף הצ"ע. במרכזים אקדמיים אלו מלמדים עברית, לומדים את עיקרי הציונות עפ"י חזונו של הרצל ואקטואליה של מדינת ישראל. התופעה הזו מרתקת וניתן פתיחת מרכזים נוספים באירופה.

המחלקה לעידוד עלייה בראשות מרינה קוריטני-רזנברג הוקמה בקונגרס האחרון ב-2015. נושא עידוד העלייה היה אחד הדגלים שהנפנו בתחילת הדרך ב-2010 ובנינו את תוכניות הפעילות והקמת התשתית הארגונית בהדרגה ובהתמדה. ב-2014 התקבלה החלטת ממשלה "היסטורית" בעניין עידוד העלייה ותקצובה ובעקבותיה הוקמה ב-2015 חברת אופק ישראלי שתומכת בפעולות המחלקה באמצעות תקציבי ממשלה. פרויקט הדגל של המחלקה הוא הקמה והפעלה של 250 (!!) אולפני עברית בצרפת, בבלגיה, באנגליה, בארה"ב (לדוברי רוסית), בברזיל, באורוגוואי, בצ'ילה ובארגנטינה.

המחלקה למפעלים ציוניים בראשות דרור מורג הוקמה בעקבות הקונגרס האחרון ב-2015. המחלקה משקיעה מאמצים במימוש חזון חברת המופת של הרצל באמצעות תוכניות שונות ובשיתוף פעולה עם ארגונים חברתיים וגופים בעלי השפעה על החברה בישראל. בנוסף לכך, אחראית המחלקה על הארכיון הציוני המציין בימים אלו 100 שנה להיווסדו ומקיים אירועים ותערוכות במספר מקומות בארץ.

החטיבה להתיישבות בראשות גאל גרינוולד פועלת כבר שנים רבות בפריפריה ועברה גלגולים שונים. לאחרונה יצאה החטיבה ממספר פוליטי-חוקתי וחזרה לפעילות אינטנסיבית בכל אזורי הפריפריה של ישראל. במסגרת מושב הועה"פ נקיים סיוור בישובי עוטף עזה שחבים תודה ענקית לחטיבה להתיישבות על פעילותה הברוכה בשיקום התשתיות שנפגעו בפעילות הביטחונית באזור ובתרומתה המשמעותית לישבים בתחומי החברה והקליטה.

השנה אנו מציינים 70 שנה להעלאת עצמותיו של הרצל בהתאם לצוואתו ועפ"י החלטת ממשלת ישראל הצעירה בסמוך להקמתה. ביום הזיכרון הממלכתי השתתפו נשיא המדינה, ראש הממשלה, נציג בית המשפט העליון וחברי הנהלת הצ"ע והציבור הרחב. בטקס הצגנו פרוכת שנקמה לאחרונה כהעתק מדויק של הפרוכת המקורית שנעלמה בתום טקס הקבורה של הרצל. ראש הממשלה תאר את הפרוכת והתייחס לתוכן הרקום עליה. הפרוכת נרמזה ע"י נשות ויצ"ו אוסטריה בעקבות החלטת הקונגרס ה-19 ב-1935.

בימים אלו אנו נערכים, זו הפעם השלישית, לקיומם של 3 חידוני תנ"ך פומביים למבוגרים שיתקיימו בפריס, בניו יורק ובבואנוס איירס. הזוכים בחידונים אלו יעלו לשלב הגמר שיתקיים בירושלים בחנוכה תש"ף, דצמבר 2019.

בספטמבר ובאוקטובר 2019 אנו פותחים סדרת אירועים במלאות 100 שנה לעלייה השלישית. האירועים יתקיימו במשך שנת 2020 במקומות שונים בארץ בשיתוף ארגונים קשורים לעלייה השלישית. חלק מהאירועים יתמקדו בסיוורם באתרי העלייה השלישית וסביב אירועים פורצי דרך וחלקם יתאפיינו כאירועים רבי משתתפים. במשך השנה יתקיימו ימי עיון בנושא וכן נערכת תוכנית חינוכית מקיפה לתלמידי בתי הספר בארץ.

בשנה הבאה נפעל ביתר שאת לחזק תוכניות שיעוצבו על ידינו במשך השנים ואנו יודעים שהציבור בישראל ובעולם מצפה להן, מעריך את הצ"ע על קיומן ומייחל לפיתוח תוכניות חדשות ברוח ההתחדשות של התנועה הציונית. כי כיזוע "הציונות היא אידאולוגיה אין סופית".

אברהם זוברני
יו"ר

המחלקה לישראל ולמאבק באנטישמיות

דבר ראש המחלקה

קצרה היריעה מלהכיל את רצף הפעילות הציונית שקיימנו בשנת תשע"ט. הפעולה הראשונה שקיימנו בשנה החולפת במסגרת החינוך לזהות יהודית וציונית הייתה אירוע שחזר ההעפלה לחופי תל אביב, דרכו נחשפו אלפי משתתפים להתרגשות ולמתח שאפפו את המעפילים עת ראו לנגד עיניהם את חופי הארץ. מתוך הוקרה ללוחמי המחנות שחרפו את נפשם על הגנת העם והמולדת, הלחנו להטמיע בקרב הדורות הבאים את היסודות הערכיים וההיסטוריים עליהם הוקמה מדינת ישראל. השילוב המרגש של כלל המחנות, על לוחמיהן, שיריהן והשקפותיהן העצימו את הכבוד שאנו רוכשים לדור המייסדים והחשיבות שבאחדות השורות לדורות הבאים. 'חידון הציונות והמורשת למשפחות' מיצב את עצמו כאחד האירועים המרכזיים בשיאן של חגיגות יום העצמאות. בחידון הציונות בשנה זו העצמנו את הזהות והכמיהה לידע. ידע מוביל לשייכות ושייכות מובילה לזהות.

המאבק באנטישמיות הגואה בפניה ניצבת יהדות התפוצות הינו חלק בלתי נפרד מהמסע הציוני. השנה, איגדנו אלפי יהודים, צעירים ומבוגרים מכל גווי הקשת הפוליטית והאידיאולוגית, ממגוון יבשות וארגונים שונים ברחבי העולם תחת הכותרת: "עוצרים את השנאה" - "Hate Stops Here". המשתתפים הניפו שלטים וקיימו עצרות מאבק באנטישמיות שהועברו אלינו בשידור ישיר.

הציונות מתחילה בחינוך לזהות וזהות היא ההסתדרות הציונית העולמית. אני מאחל לכולנו המשך עשייה פורייה למען הציונות. **יעקב חגואל, סגן ומ"מ י"ר ההסתדרות הציונית העולמית**

פעילויות/אירועים גדולים ומשמעותיים מהשנה האחרונה

שחזור העפלה - "אנו ואנו..."

המחלקה לישראל בשיתוף 'המשרד למורשת' ובאמצעות 'המועצה הציונית בישראל' ערכה את אירוע השחזור הגדול בתולדות ישראל - ההעפלה הבלתי לגאלית למדינת ישראל בתקופת המנדט הבריטי. למשך כמה שעות, הפך חוף גורדון בתל אביב למתחם ששילב בין נוסטלגיה להפנינג לכל המשפחה.

אלפי משתתפים הגיעו לחגוג את האירוע. על החוף התקיימו גם סדנאות אורגניזם לקיפול ספינות מנייר ופיסול ספינות בחול. הוצבו עמדות צילום מעוצבות אשר דימו צילומים בסגנון התקופה. בנוסף הוצבה עמדת מידע ממוחשבת מתוך ארכיון מחנה המעפילים עתלית. המשתתפים יכלו להגיע ולקבל פרטים אודות בני המשפחות שלהם שהגיעו לארץ באמצעות ספינות מעפילים, ולנסות ולזהות את קרוביהם בתמונות ארכיון של אותה עליה.

אירוע הצדעה ללוחמי המחנות

במסגרת אירועי ה-70 למדינת ישראל, נערך ערב הצדעה והוקרה ללוחמי כל המחנות. הערב נערך בשיתוף משרד התרבות והספורט, משרד רוח"מ והמחלקה לישראל ולמאבק באנטישמיות בהסתדרות הציונית העולמית. באירוע העניקו, שרת התרבות והספורט מיירי רגב וסגן ומ"מ י"ר ההסתדרות הציונית העולמית יעקב חגואל, אותות והוקרה לנציגי המחנות. באירוע השתתפו כ-1,000 איש וביניהם לוחמי מחנות ובני משפחותיהם, תלמידי בתי ספר, חניכי מכינות ועוד. המשתתפים עברו ביום זה סדנאות חינוך ובקרו במוזיאונים של המחנות, אשר במהלך אותו יום היו פתוחים ובחנם, כחלק מאירוע ההוקרה וההצדעה ללוחמי המחנות.

חידון "נחול לבן"

מטה כחול לבן במשרד הכלכלה בשיתוף המחלקה והמועצה הציונית קיימו חידון מקוון בשם "בעקבות אוצרות התעשייה - יזמות והמצאות בתעשייה הישראלית". מטרת הפעילות הייתה לחשוף את הציבור הישראלי לתעשייה הישראלית ולהעלות את מודעות הציבור לתרומתה של התעשייה לכלכלה, התעסוקה ותדמית ישראל בעולם.

בחידון השתתפו 220 כיתות עם כ-6,600 תלמידים. בשלב הגמר, השתתפו עשר הכיתות שהגיעו לשלב האחרון בחידון, והתמודדו בחידון ידע מאתגר בהנחיית דן חמיצר.

חידון הציונות והמורשת למשפחות

חידון הציונות והמורשת למשפחות התקיים זו השנה השישית ברציפות ביזמת המחלקה לישראל ובשיתוף משרד ירושלים ומורשת. זהו פרויקט ייחודי בו משפחות מהארץ מתחרות זו בזו בנושאי ציונות ומורשת יהודית. לאחר תהליך של כ-160 חידונים עירוניים ברחבי ישראל, בהשתתפות של אלפי משפחות.

קהל של כ-1,000 איש התכנס בתיאטרון ירושלים ונכח בגמר הגדול של חידון הציונות והמורשת למשפחות, ששודר לראשונה ביום העצמאות בערוץ 12, בו התמודדו 10 משפחות בהרכבים משפחתיים שונים. הפרס למשפחה הזוכה - סיור בעקבות הפעילות הציונית של הרצל באירופה.

ננס אירופאי למאבק באנטישמיות באנגליה

למעלה מ-120 מנהיגים יהודיים מהתפוצות הגיעו לכנס האירופאי למאבק באנטישמיות ובתנועות החרם, שקיימה המחלקה לישראל ולמאבק באנטישמיות בדצמבר 2018, בשיתוף עם הפדרציה הציונית של בריטניה ואירלנד. הכנס עסק בהיבטים המשפטיים, באפשרויות ההתמודדות במאבק באנטישמיות וכן בשיתוף אירועים והתקיימו בין נציגים ממדינות רבות באירופה. בכנס התקיימו מספר קבוצות דיון ושיח של נציגי ארגונים, פעילים מרחבי אירופה ונציגי סטודנטים מהעולם. הכנס נערך בסמוך לפרסומו של סקר רחב היקף של ה-FRA מטעם האיחוד האירופי שהעלה כי נמשכת המגמה המדיאגיה של עליה באירועים אנטישמיים ובתחושת חוסר הביטחון של הקהילה היהודית המתגוררת במדינות האיחוד האירופי.

אומרים די לשנאה, אומרים די לאנטישמיות!

לאור המציאות הבלתי נסבלת המתרחשת לנגד עינינו, בה האנטישמיות מרימה את ראשה ואירועים אנטישמיים ותקריות אלימות מתקיימים בכל יום ברחבי העולם ומסכנים את חיי היהודים בתפוצות, יזמה המחלקה לישראל ולמאבק באנטישמיות עצרות מקומיות בתפוצות ובשיתוף משרד התרבות והספורט: "עוצרים את השנאה".

ביום ראשון, ג' באדר ב' ה'תשע"ט, 10 במרץ 2019 התכנסו פעילים מקומיים וחברי הקהילות היהודיות בעשרות מוקדים ברחבי העולם, עמדו ונשאו שלטים הקוראים להפסיק את השנאה. בישראל התקיימה העצרת המרכזית ברחבת בניין המוסדות הלאומיים.

המחלקה לעידוד העלייה

דבר ראשת המחלקה

כעת, כשאנו מסכמים את השנה הרביעית של פועלנו, אפשר לקבוע כי בתקופה קצרה זו עלינו על דרך המלך, ופעילותנו המעודדת עלייה ברחבי תבל קיבלה ממדים משמעותיים וכבר מניבה תוצאות מרשימות. המשכנו ביתר שאת את פעילותה של רשת האולפנים שלנו, אשר לא בכדי נקראים "עולים בעברית". הרי הידע בשפה העברית הוא לא רק הכלי החשוב ביותר לקליטה מוצלחת בארץ. השפה העברית היא הגורם החשוב ביותר בהקניית תחושת השייכות לעם ישראל ולמדינת ישראל, לכל יהודי באשר הוא. על כן, פעלנו למען הרחבתה של רשת זו, והעלינו על מפת האולפנים שלנו נקודות חדשות כגון מיאמי, ולוס-אנג'לס בארה"ב, מונטריאול באורוגוואי, פורטו-אלגרה בברזיל, רפאלה בארגנטינה, Perpignan, Mulhouse, Chelles, Cannes, Allauch-1 מדינות. אך לא רק בכמות עסקינו, פעלנו גם למען העלאת האיכות הן של חומרי הלימודים, והן של ההוראה. לשם כך פיתחנו וביצענו סדרה של השתלמויות למורים שלנו. הן וירטואליות והן פורטנליות, פיתחנו תכניות לימוד חדשות והפעלנו את כל השיגי הטכנולוגיה החדשנית בתהליך הלימודים. במקביל, בכוחות עצמנו ובשיתוף פעולה עם המוסדות האומיים והממלכתיים כמו קק"ל, הסוכנות היהודית ואופק ישראלי, רתמנו את מיטב המסבירים לפעילות המעודדת עלייה ברחבי תבל, יזמנו פרויקטים חדשניים והעמקנו את אלה שכבר הוכיחו את עצמם - אשר על מקצתם ולו בקצה המזלג, יסופר להלן.

כאמור, פעילותנו המגוונת ורחבת הממדים מניבה פירות ברוכים. בשנה זו ערכתי מפגשים רבים עם עולים, אשר הלימודים בכיתות אולפן 1/או אירועי עידוד עלייה שערכנו, היוו עבורם את הזרז לקבלת ההחלטה: הגיעה העת לחזור הביתה. לשם כך הוקמה ופועלת ביתר שאת המחלקה שלנו.

מרינה רוזברג קוריטיני

פעילויות/אירועים גדולים ומשמעותיים מהשנה האחרונה

הפרס GOLDEN GOLDA

הפרס הוענק לנשים שהצטיינו בפועלן למען הציונות, הקהילה ועידוד עלייה. בשנים קודמות פרויקט זה עורר תהודה רבה בארה"ב, ארגנטינה וברזיל. השנה ערכנו טקסים של הענקת הפרס אשר הפכו לחגיגות עידוד עלייה והזדהות עם מדינת ישראל בצרפת ובבריטניה.

בפריז הוענק הפרס Golden Golda ל - Josyane Sberro פעילה ותיקה בארגון "צרפת-ישראל", יו"ר הקהילה היהודית בעיירה ארמו; ול - Joelle Lezmi - יו"ר ארגון מזמן הנשיאה של ויצי' צרפת.

בלונדון הוענק הפרס Golden Golda ל - אילנה מצגר - סגנית יו"ר ויצי' בריטניה; ול - ג'ו וולף - סגנית נשיא הכבוד של הפדרציה הציונית, נשיאה ומייסדת הארגון UK StandWithUs; ול - רות יעקובס - יו"ר ווסט-מידלנדס יידיש ישראל.

שיעור גונם

הפרויקט נועד להביא למדינות בהן אנו פועלים את מיטב המסבירים אשר השיגו הישגים מרשימים בקריירה המקצועית שלהם אותה הפכו למפעל חיים. מתוך עשרות שיעורי גונם שערכנו השנה ברחבי תבל, נציין כאן את סדרות הופעותיהם של דיאגו סייקין (מתנת בכיר בפרויקט "בראשית"), של פאלה רוזנברג (כוכבת התקשורת הישראלית) בארגנטינה ושל גיל חובב (כוכב תקשורת, שף וינו של אליעזר בן יהודה) בבריטניה ובאירלנד. הפיזור הגאוגרפי של ההופעות, הרצאות וכיתות האמן שערכו שלושת המסבירים הללו מדבר בעד עצמו: בואנוס איירס, לה פלטה, פרנה, סנטה פה, קורדובה, מנדוסה, רוסריו, טריסטן-סוארא, סלטה, ריסטנסטינה וברילוצ'ה (ארגנטינה); לונדון, מצ'סטר, ליסבון, בריסטון, קיימברידג' ודבלין (בריטניה ואירלנד). בכך משיגה המחלקה את המטרה להגיע עם מסרי עידוד עלייה ותמיכה בישראל לכל יהודי באשר הוא.

חורשת עולים נעורית

פרויקט חדשני זה שמתבצע בשיתוף פעולה עם קק"ל, נועד לחזק את הקשר והזיקה לישראל בקרב בוגרים ותלמידים של אולפני המחלקה ברחבי תבל. הפרויקט בא לבנות גשר נוסף בינם לבין מולדת האבות, ליצור חיבור נוסף לארץ, במטרה שכל אלו יגבירו את הרצון לעלות לישראל ולהשתקע בה. בנוסף, התמקדות הפרויקט בסמוך לגבול עם רצועת עזה, תחבר את תלמידי העברית אל האקטואליה הישראלית ותעניק להם תחושה של שותפות אמת עם העם היושב בציון.

כידוע, עקב "טרור הבלונים" נפגעו ואף עלו כליל באש עצים ומטעים רבים באזור עוטף עזה, והמחלקה בשת"פ מלא עם קק"ל, נרתמה למפעל שיקום יערות באזור זה, ומעוניינת לרתום אליו את תלמידי האולפנים שלה באשר הם.

תערוכה נודדת "עגלה יהודית"

פתיחה חגיגית של התערוכה "עגלה יהודית" נערכה בלונדון. בתערוכה מוצג אוסף תמונות פרי מכחולו של הצייר שמואל שלט. את ההסבר הטוב ביותר, מדוע לקחה על עצמה המחלקה ביצוע פרויקט זה, ניתן לקרוא במבוא של העלון הנלווה לתערוכה:

"בקלידוסקופ ההיסטורי, אל מול עיני היהודים צצו ונעלמו ערים, מדינות, משטרים, דתות, גזרות ורדיפות, תקופות זוהר, שוב רדיפות... לא פלא שאחד הסמלים הבולטים של תולדות העם היהודי בתפוצות היא עגלה, עליה יהודים שמו מטלטליהם בעוברים ממקום למקום. כך היה כל עוד העם היהודי לא הקים מחדש את ביתו ואת מולדתו. מאז העגלה - אשר במרוצת הזמן הפכה לכלי שיט וטיס - הפכה לסמל של שיבתו של העם היהודי הביתה. גלגל ההיסטוריה הסתובב, והפעם באופן בלתי הפיך..."

התערוכה זכתה לתגובות חיוביות ביותר בקרב כל מבקריה, ונציגי ארגונים וקהילות יהודיות רבים פנו בבקשה לקיימה אצלם.

השתלמות וירטואלית

פרויקט חדשני זה פועל במלוא המרץ זה כשנה, במהלכה התקיימו חמישה מפגשים וירטואליים של המורים של כיתות האולפן של המחלקה עם מומחיות להוראת השפה העברית. הפרויקט נועד להעלות את הרמה המקצועית של המורים, לרענן וגם להקנות להם ידע חדש בנושאים כגון הוראת עברית ללא תרגום לשפות אחרות (הוראה בשיטה "עברית בעברית"), רזי הדקדוק ונושאים אחרים בהוראת העברית המודרנית.

אולפנים מיוחדים

המחלקה פועלת ללא לאות למען הכנת המיטב בית של עולים פוטנציאליים לעלייתם ולקליטתם בארץ. לשם כך בין השאר, אנו מפעילים כיתות אולפן מיוחדות לבעלי מקצוע כגון: אנשי רפואה, מהנדסים, אנשי טי-טי ועוד, וגם כיתות אולפן אינטנסיביות הפועלות גם בימי חופשות קיץ וחורף ומיועדות למתכוננים לעלייה באופן מעשי ובקורב. במהלך חודש יולי האחרון פעלו מספר כיתות בצרפת וברזיל, בזמן שרבים נחים ומבילים בחופשת הקיץ או החורף.

המחלקה לחינוך

דבר ראש המחלקה

החזון של המחלקה הוא הבטחת עתידו וייחודו של העם היהודי על ידי קידום חינוך יהודי, עברי וציוני באמצעות טיפוח ערכי רוח ותרבות יהודיים והנחלת הלשון העברית כשפת לאום. חזון זה הנחה אותנו בעיצוב ייעודה של המחלקה: עידוד תהליכים ארוכי טווח בעם היהודי במטרה להשפיע על החינוך היהודי ציוני בארץ ובתפוצות ומיצוב מעמדה של ההסתדרות הציונית העולמית כארגון החינוך הציוני המוביל בישראל ובתפוצות. לאחר ארבע שנות פעילות בתחומים של הגברת תהליכי הלמידה בתפוצות בשפה העברית, בתכנים יהודיים וציונים, בהגדלת מספר המורים שליחים, וקיום כנסים בעולם לחיזוק הקשר בין התפוצות וישראל באמצעות החינוך, אנו מלאים גאווה אך גם רצון לצמוח מתוך תהליכים שיזמנו וכבר הכו שורשים חזקים בשטח. אין תקופה טובה יותר ל"עריכת מאזן" מהעת הזאת. סוף השנה העברית ותחילתה של שנה חדשה. אנחנו מביטים בהישגים הרבים של המחלקה לחינוך ונערכים לאתגרי העתיד בשנה הבאה עלינו לטובה. המילה "שנה" בעברית אינה רק יחידת זמן. היא גם פועל משמעותו לשנות לקחת מצב קיים ולהביא לכדי תוצאות אחרות. שינוי דורש מאתנו לא לקבל את המציאות הכרחית וקבועה, אלא כמצב זמני שאנחנו יכולים להטיב, לחדש ולשפר. וישנה עוד משמעות בעברית למילה "שנה" והיא "למד" - מפני ששינוי משיגים על ידי למידה. תודתי נתונה לעובדי המחלקה המסורים בארץ ובתפוצות אשר משנים את פני החינוך הציוני. סלבי חוסקוביץ

שליחי הוראה 2018-2019

מטרת היחידה לשליחות הוראה היא לעבוד כתף-אל-כתף עם בתי הספר היהודיים בעולם, ולהעצים אותם על-ידי שילובם של מורים ישראלים - משמעותיים ומשפיעים - בצוותים שלהם.

במהלך השנה החולפת פעלו כ-200 שליחים כמורים במשרה מלאה בהוראת עברית, יהדות וישראל, לתלמידים מגיל הגן ועד כיתה י"ב. שני שליחים מן השליחים פועלים בארה"ב, והיתר בדרום אמריקה, אירופה, דרום אפריקה ואוסטרליה. 70 שליחים חדשים סיימו בחודש יולי את תהליך ההכשרה - גידול של 15% ויוצאים בימים אלה לעידים חדשים או להחלפה של שליחים חוזרים.

תהליך ההכשרה התקיים השנה במתכונת מורחבת, וכלל לראשונה גם קורסים מקוונים ולמידה מרוחק. הלמידה המקוונת הגיעה השנה גם לשליחים בשטח, שהשתתפו בשני קורסים אונליין. האחד בתחום הוראת ישראל והשני בהוראת עברית כשפה שניה בחינוך הפורמאלי. הקורסים פותחו על-ידי צוות היחידה לשליחות הוראה בשיתוף גורמי מקצוע. הן הקורסים המקוונים והן תהליך ההכשרה הוכרו השנה ל'גמול השתלמות' עבור המורים, דבר המאפשר להם להתפתח מקצועית ולהתקדם בדרגה גם תוך כדי השליחות.

השנה התקיים לראשונה כנס שליחי הוראה באירופה. הכנס התקיים בגרמניה ונמשך שלושה ימים. כנס זה מצטרף לכנס הוותיק עבור שליחי הוראה בצפון אמריקה, המתקיים בניו ג'רזי השנה השמינית ברציפות.

במהלך שנה זו הושק אתר חדש ליחידה: www.israeliteachers.co.il. האתר מיועד הן למורים בארץ המתעניינים בשליחות, והן לבתי ספר בתפוצות המעוניינים להביא שליח.

כנס העברית ושליחי ההוראה וצפון אמריקה -

"יחודות של חדשנות" - 4-5/11/2018

כמדי שנה קיימנו את כנס העברית של צפון אמריקה בשיתוף המועצה לעברית וארגון המורים לעברית בצפ"א. הכנס נערך בסימן "מורשת של חדשנות" עם למעלה מ-400 משתתפים - מורים מקומיים, שליחי הוראה, מנהלים, רכזים, חוקרים ומרצים. במהלך הכנס התקיימו הרצאות וסדנאות על השפה העברית, מושבים מעוררי השראה, דיונים על היבטים אידיאולוגיים ומתודולוגיים הקשורים בלימוד העברית כשפה שנייה, יריד תכנות והופעה אנרגטית של דני בסן מלהקת תיסלם האגדית.

הצגות על הרצל ויאנוש קודצ'ק - 2018-2019

המחלקה לחינוך, בשיתוף תיאטרון "אורנה פורת", מעניקה מענה ייחודי להעמקת הקשר של הדור הצעיר בתפוצות לישראל ולהיכרות עם הציונות.

עם שתי הצגות, האחת "הרצל: חלום שהתגשם": פגישה עם האישי יוצא הדופן ששינה את מהלך ההיסטוריה של מיליוני יהודים ברחבי העולם - מחזה על כוח החזון, על אמונה ועל מנהיגות, והשנייה "עשר הקופסאות של קודצ'ק": סיפור בלתי נשכח על הגינות, כבוד וקבלת השונות של האחר - הגענו לסיבוב הופעות במספר יעדים בעולם: לאקוודור שבמרכז אמריקה בחודש אוקטובר 2018, לגרמניה, פולין ואיטליה בחודש דצמבר 2018, ולחוף המזרחי בארה"ב: אזור וושינגטון רבתי, פסיבורג, ניו יורק, ניו ג'רזי ופלדלפיה במרץ 2019. בצמוד לכל הופעה, התקיימו פעילות חינוכית עם התלמידים הן להכנת הצופים לקראת ההצגה והן לסיכום הצפייה. ההצגות התקיימו בעברית, באיטלקית ובאנגלית. בתקופת הדו"ח, צפו בהצגות למעלה מ-3,400 תלמידים. רובם ככולם הביעו התלהבות רבה וחלק נכבד מהתלמידים אף שלחו מכתבי תודה.

פעילויות/אירועים גדולים ומשמעותיים מהשנה האחרונה

כנס חינוך וארגוני - יולי 2019

כבר שנים רבות שלא היה כזה כנס גדול באמריקה הלטינית! המחלקה לחינוך בהסתדרות הציונית העולמית בשיתוף עם המרכז לטכנולוגיה חינוכית, הובילו כנס חינוכי ענק. ההיענות העצומה העידה על הצורך, אך שמה יש לומר על הקושי הרב שחשים המורים יומיום בעבודתם בשטח. 1,500 מורים מעשרות בתי ספר באו על חשבון ימי חופשה אישיים כדי להצטייד במחשבות על אתגרי ההוראה והחינוך היהודי, בעידן שבו הידע כבר לא נחשב לכוח. ההרצאות והסדנאות עסקו בשימוש בכלים אפשריים בתחומי הטכנולוגיה החינוכית שמתפתחת בארץ, גם בפדגוגיה מתחדשת וגם בשאלות קלאסיות של מפגש של עולם מתחדש עם ערכים עתיקים. דרכים חדשות להוראת עברית כשפה זרה, שימוש טכנולוגי להנגשה של התנ"ך, פדגוגיה חדשה המבוססת על דיאלוג וחקירה יותר מאשר על ידע.

הרב בני לאו שעמד בראש משלחת המרצים מטעם ההסתדרות הציונית העולמית אמר בדבריו: "היוזמים והמארגנים של הכנס שייכים בכל לבם לתנועה הציונית ומאמינים במרכזיותה של ישראל, אבל בו זמנית מפנימים את המציאות רבת השנים של יהדות המתפרשת על פני כל כדור הארץ, כמציאות קיימת שאינה בת חלוף".

חיזוק הציונות בקרב צעירים וישראל - מניעת קדם צבאיות וחניכי שנת שירות שלישית

המחלקה לחינוך, בשיתוף מועצת המכינות הקד"צ מפעילה לאורך השנה מספר ימי עיון למכינות הקד"צ ולש"ש לחיזוק החינוך היהודי ציוני בקרבם.

למעלה מ-4,000 ש"ש ומכיניסטים נחשפו לתכני המחלקה בשנה האחרונה. כמו כן, המחלקה שותפה בקורסי הכשרה למדריכי ומנהלי המכינות הקד"צ ובתוכניות בית מדרש לבוגרי מכינות וש"ש.

המחלקה לפעילות בתפוצות

דבר ראשת המחלקה

הַשָּׁן יתחדש וְהַקָּדָשׁ יתקדש (הרב קוק). אנחנו במחלקה לפעילות בתפוצות מאמינים את מילותיו של הרב קוק הלכה למעשה. בדו"ח הפעילות תוכלו להתרשם כיצד אנו מעדכנים, מרחיבים ומחדשים את המפעלים ה"הוטיקים" שלנו, יחד עם יצירה בלתי פוסקת של תכניות ותכנים חדשים. רק בשנה האחרונה רענונו ועדכנו את ה"מונופולטי" לקראת הבחירות לכנסת ישראל באפריל, ושוב לקראת ספטמבר 2019, העשרנו את מבשלים עברית בענף חדש "מבשלים יכרון", מפגש מיוחד בו נזכרים ומבשלים מתכוננים שירדו את השואה, הרחבנו את Vision הוטיק ויסדנו את אחיו החדש - Vision Innovation שבמרכזו העיסוק בחדשנות וזימות ישראלית, סללנו מסלול חדש "למנהיגות רואה עתיד" והגענו עד פוקסאן שבדרום, לשמוע על הסיפור הציוני שלא סופר, וכל אלו רק חלק מהתכניות הוטיקות, שרצות כבר שנים. במקביל, כאמור, יצרנו תכניות חדשות לגמרי. השקנו את "בית העם סרטים", מארז סרטי סטודנטים נבחרים שמביאים את הסיפור שלנו. הסיפור הישראלי. מיזם שזכה לתפוצה כלל עולמית נרחבת והצלחה לעורר דיונים מרתקים. חנכנו את "בית העם בשחקים", שותפות מיוחדת במינה עם צוותי איל על שמייעים לקהילות למפגשים בלתי פורמאליים, שזכו להצלחה מסחררת ואינם עומדים בקצב הביקושים, והגענו יחד עם התנועה המסורתית עד אוגנדה שבאפריקה, שם חנכנו את "בית העם מרום אוגנדה" על שם יוני נתניהו בטקס מרגש בנוכחותו של ד"ר עוד נתניהו. הפעילויות החדשות והמתחדשות הללו הן רק מקצת מהפעילות העולמית של המחלקה. שליחנו בעולם המשיכו להפעיל את התכנית ללימוד עברית מוזכרת - תכלס, עוד קבוצות רבות התכנסו במדינות שונות לבשל בעברית. יום ירושלים נחגג בעשרות מוקדים בעולם, כנס Vision שני הסתיים בהצלחה בבודפשט וכבר מתוכנן הכנס השלישי במרסיי בנובמבר הקרוב, כנס "על חבל דק" שלישי והפעם בנושא "ישראל - תפוצות, עם אחד?" קיבל תגובות נפלאות. פרס ירושלים הוענק לראש עיריית וורוצלב לשעבר. מסע "בית העם על גלגלים" לאוטומוביל בקנדה הסתיים גם הוא בתחושת סיפוק עצומה, קבלת שבת והתכנסויות שונות המשיכו ואף התרחבו, ל"סיריית מוצ'ילרוס" יצאו המחזורים השישי והשביעי, כשהם כובשים יעדים חדשים ובהם הודו ופרווגו!! ועוד ועוד. אני גאה לעמוד בראש המחלקה לפעילות בתפוצות, שבזכות הצוות הקטן והמחויב, מצליחה באימפולס שפע התכנים והמיזמים הללו, לייצר בשיתוף פעולה הדוק עם התנועות, האירגונים ושותפינו בסוכנות היהודית, קק"ל וקרן היסוד מרחב הזדמנויות גדול ומתרחב לשיח פתוח ומחבר למדינת ישראל.

גוסטי יהושע-ברורמן

פעילויות/אירועים גדולים ומשמעותיים מהשנה האחרונה

"בית העם" חניע עד אוגנדה

בשותפות עם תנועת מרום עולמי, יצאה מישראל משלחת בראשותם של גוסטי יהושע-ברורמן, ראשת המחלקה לפעילות בתפוצות ורוני פלד, מזכ"ל מרום, כדי לחנוך מרכז פעילות יהודי ציוני לחברי הקהילה היהודית באוגנדה, אבאיוואיה. אורח הכבוד בחנוכת "בית העם מרום אוגנדה" שנוקד על שם יוני נתניהו ז"ל, היה אחיו הצעיר, ד"ר עוד נתניהו, שנשא דברים מרגשים במקום. אנו גאים להיגיע לקהילות חדשות ברחבי העולם, ולחזק את הקשר של יהודים רחוקים עם העם והמולדת. המסע לאוגנדה תועד ושוודר בחדשות ערוץ 13. לצפייה בכתבה: <https://www.youtube.com/watch?v=tyOOvFME2YI>

VISION INNOVATION - זימות וחדשנות ישראלית במקדוניה - סמינר ראשון מסוגו למדינות הגלוק

ביוזמה ראשונה מסוגה בשיתוף עם שגריר ישראל במקדוניה, דן אוריין, ערכה המחלקה סמינר Vision Innovation בנושא "זימות וחדשנות ישראלית" בביטולה שבמקדוניה. הייתה זו הזדמנות לפגוש ולהפגיש יהודים מקהילות יהודיות קטנות ופחות מעורבות ולהביא להן את ה"סיפור הישראלי", את ה"Start Up Nation", להכיר את הרובע היהודי של ביטולה וכמובן להעשיר אותם עם תכני המחלקה החדשים. משתתפי הכנס הזימו להשתתף במצעד החיים לזכר 95% מיהדות ביטולה שנספתה בשואה.

"ענל חבל דק - ישראל-תפוצות, עם אחד?"

"תודה גדולה על הארגון של האירוע. היום היה מלא בתוכן. היה מאד מעניין לפגוש חניכי מכינות אחרות וגם יהודים מחו"ל ולדון בנושאים שלא עולים על סדר היום הציבורי בדרך כלל" (שחר בנזרף - מכינת עמיחי). "לאוסטרלים היה מאד מיוחד... בעיקר מעגלי השיח עם המכניסטים, בני גילם בארץ, היו מאד משמעותיים... בגדול היה אחלה כנס!" (דורון רזי - שנת" אוסטרלים, הבונים דרום). אלו הן רק מקצת מהתגובות שקיבלנו עם סימום של כנס "על חבל דק - ישראל תפוצות, עם אחד?" שהתקיים זו השנה השלישית ברציפות באוני' בן גוריון בנגב בהשתתפות מאות בני מכינות קדם צבאיות, ועשרות חניכי "שנת" מאוסטרליה ומקסיקו. בכנס התארח יושב הראש של הסוכ"ה, יצחק הרצוג, שקיים דיאלוג עם הצעירים והתרשם מאד מהמגוון והרמה הגבוהה של המעורבות והעניין שגילו. הכנס הסתיים בקרב שיח שכותברו "למי שייך הכותל המערבי" בין העיתונאי והפובליציסט, שמעון ריקלין, לבין ד"ר יזהר הס, מנכ"ל התנועה המסורתית בישראל. בחידוש מהשנים הקודמות, החיבור בין הצעירים הישראלים לבני גילם מהתפוצות, איפשר מפגש אמיתי פנים אל פנים, שהוביל לשיח אותנטי ומרתק. על הצלחת הכנס תיעד העובדה כי חודשים רבים לפני קיומו של הכנס הבא בנובמבר 2019 רשימת המשתתפים מלאה ונפתחה רשימת המתנה!

ירושלים על ראש שמחתנו

"גם בימינו יש אנטישמיות ואנחנו חייבים להאבק בה. אני מחוייב להמשך התמיכה בקהילה היהודית ובמדינת ישראל, אשר אני מעריך אותה ואת התרבות שלה ואת בירתה ירושלים. אני עושה ככל יכולתי להמשיך את הדרך הזאת על ידי המנהיגות הבאה... קיבלת כמה פרסים בחיי הציבוריים וזה הפרס המרגש ביותר. כמו שסיפון בית הכנסת היה הפריקט הכי משמעותי בכהונתי כראש העיר. אני גאה מאוד שבית הכנסת הוא מרכז תרבותי תוסס לכל תושבי העיר." (מתוך דברים שנשא ראש העיר וורוצלב לשעבר בעת קבלת פרס ירושלים) עשרות אירועים לרגל יום ירושלים קיימו עובדי המחלקה ברחבי העולם. וביניהם: מפגשי מבשלים עברית עם מאכלים ירושלמיים, תערוכת תמונות ירושלמיות בצ'לנה ובארגנטינה, שיעור ת'כלס ירושלמי בהונגריה, סיור מדומה ברחובות ירושלים בהודו, בית העם "ירושלים שלי" באוגנדה, בארגנטינה ובמקסיקו, מופע טאטרון פליביק ירושלמי בלוס אנג'לס, שידור חי ברדיו קול הנגב עם שליחי המחלקה, פסטיבל בהשתתפות מאות צעירים ובו דוכן עם דגם הכותל המערבי בלוס גאטוס, קליפורניה, והופעה של שי אברמסון, החזן הצבאי הראשי לשעבר, בהשתתפות 1,000 איש בקייפטאון, דרום אפריקה. קונצרט מדעים ומרומם רוח במשותף עם התנועה הקיבוצית וארגון ויצ"ו המקומי ועוד אירועים רבים. גולת הכותרת של האירועים הרבים הייתה הענקת פרס ירושלים, לראש העיר לשעבר של וורוצלב, פולין, מר רפאל דוטקייביץ', באירוע מרגש ומרשים בהשתתפות 450 איש! עוד על האירוע ב"ישראל היום": www.israelhayom.co.il/article/663027

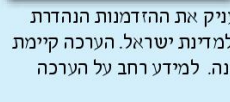
הסיפור היהודי שלא סופר - מנהיגות רואה עתיד גרומניה

לראשונה בתולדות המסעות של "מנהיגות רואה עתיד", יצאה באוקטובר האחרון, משלחת של מנהיגים מגוונת בהרכבה הגילאי, האידיאולוגי והדתי להתחקות אחר ההיסטוריה הציונית הפחות מוכרת של הקהילה ברומניה. המשלחת למדה על הקהילה המקומית ועל התנועה הציונית ברומניה, על הסיפור הנורא של השמדתה של הקהילה בידי העם הרומני בעצמו, על סיפורי הגבורה וההתורמה של תנועות הנוער היהודיות בשואה, וגם בעיקר על סיפורו של הקונגרס היהודי הראשון באמס, שהתקיים בפקושיץ שבגרמניה בשנת 1881, ולא זכה לתהודה ולחידוד ההיסטורי המרכזי שלו זכה הקונגרס בבאזל, אולם מקומו בהיסטוריה המודרנית של העם היהודי לא נפקד! במסע שולבו כתמיד דיונים עמוקים בסוגיות תפקיד התנועות המגשימות בעיצוב הזהות הציונית של יהדות התפוצות ו- 'האם תנועה בונה קהילה או קהילה בונה תנועה'.

"חיים בסרטי" - בית העם סרטים

פרויקט תוכן חדש מבית היוצר של המחלקה לפעילות בתפוצות: "בית העם סרטים" היו סדרת סרטים ישראלים קצרים ועטורי פרסים המביאים את סיפורה של החברה הישראלית מזוויות שונות ומקוריות. לכל סרט מתלווה ערכה חינוכית ליצירת שיח, הכוללת הצעות לדיון בעקבות הצפייה בסרט, והצעה לפעילות אינטראקטיבית עם המשתתפים. לאורך כל השנה נרכשו והופעלו עשרות ערוכות במדינות רבות ובארגונים שונים בעולם כולו. בית העם סרטים מעניק את הזדמנות הנהדרת להכיר ולגעת בסוגיות ישראליות מורכבות ומעניינות באופן חווייתי, ולהתחבר לזהות היהודית ולמדינת ישראל. הערכה קיימת בארבע שפות: עברית, אנגלית, ספרדית וצרפתית, וניתן לרכוש את כולה או סרטים/אחדים ממנה. למידע רחב על הערכה ולרכישה - באתר הייעודי שפתחנו: <https://beit-haam.com/films>

המחלקה למפעלים ציוניים

דבר ראש המחלקה

במחלקה למפעלים ציוניים אנו פועלים ללא לאות לחיבור קצוות החברה הישראלית, היהודית והציונית. חברת המופת של הרצל, המנחה את חזונו, הינה חברה השואפת לתיקון עולם, צדק חברתי וצמצום הפערים בישראל. באמצעות מיזמים חברתיים וחינוכיים אנו פועלים להגיע להיקף רחב ככל שניתן של עשייה ציונית, ברוח המנהיגים הציוניים אוהבי השלום, הצדק והאדם.

בוקביל לעשייה החברתית בישראל, אנו נמצאים בהליך בלתי פוסק של בדיקה עצמית, עדכון תכניות, התחדשות והתרחבות, על מנת לוודא שאנו מצליחים למקסם את תרומתנו לחברה הישראלית בדרך לכינונה של חברת המופת של הרצל.
דרור מורג

פעילויות/אירועים גדולים ומשמעותיים מהשנה האחרונה

מובילים ושלטון המקומי - בונים חברת מופת

תכנית ייעודית למובילים בשלטון המקומי, שעוסקת באתגרים המרכזיים של מנהיגי השלטון המקומי בישראל באמצעות לימוד בית מדרשי, המאפשרת התמודדות עם מגוון אתגרים מסקצוויים, ערכיים ומנהיגותיים, באמצעות מקורות מארון הספרים היהודי, הציוני והאוניברסלי. בתוכנית (מחזור א') השתתפו 16 ראשי רשויות, סגנים, מנכ"לים ובעלי תפקיד רוחב בכירים בשלטון המקומי. משתתפי התכנית זכו לצאת בסיום הלימודים לסיום לימודי להיכרות מעמיקה עם יהדות התפוצות בארצות הברית. בסיום נפגשו עם מנהיגי הקהילה היהודית על כל רומיה, רבנים ורבות קונסרבטיביים ורפורמיים, אורתודוקסים וחילוניים, כמו גם בכירים בשלטון הציבורי בניו יורק לרבות נשיאת רובע מנהטן. במהלך הסיום עמדנו קבוצה על הפערים המשמעותיים בין ישראל ליהדות צפון אמריקה בתפיסות פוליטיות, חברתיות ומדיניות. ההבנה שהפער הקיים הוא משמעותי ויש לעבוד יחד לצמצומו על ידי שיח פתוח, ביקורת עצמית וחיבור אישי, זאת על מנת לחזק את הקשרים בין הקהילה הישראלית לקהילה היהודית בתפוצות. משתתפי התוכנית הגיעו מכל קשת החברה הישראלית - אנשי ימין ושמאל, פריפריה ומרכז, יהודים וערבים וכו'. כך התאפשר שיח משמעותי סביב סוגיות במחלוקת עם ריבוי נקודות מבט ולמידה הדדית. הקורס הבא עתיד להיפתח בנובמבר 2019.

קורס מנהיגות - מרחיבים את האתוס הציוני

שילוב אוכלוסיות שעלו לארץ כגון יוצאי ברית המועצות לשעבר וקהילת העולים מאתיופיה, טומן בחובו הזדמנויות ועושר תרבותי לצד משברי עלייה קשים המביאים לשינוי מבנה המשפחה, פערי תרבות ושפה, תעסוקה, משברים כלכליים ועוד. אנו מאמינים בחשיבות השתלבותם של העולים וילדיהם בחברה הישראלית לצד אוכלוסיות נוספות כמנהיגות חיובית, שיכולה להעשיר את המבנה החברתי בישראל. האוכלוסיות העולות ואיתן הילדים והנוער בקהילות הללו, חווים הדרה רבה הן במובן ההכרתי, כחלק מהסיפור הציוני, והן במובן של הדרה תרבותית מהמרחב הציבורי והדרה כלכלית סוציו-אקונומית על ידי שיכון בשכונות מוחלטות. במטרה לחזק את תחושת השייכות והאווירה לצד הזהות הציונית והישראלית, בחרנו לקיים פרויקט חינוכי ייחודי - קורס מנהיגות לנוער מאוכלוסיות מודרות. במסגרת קורס המנהיגות השנתי, לומדים בני ובנות הנוער את הסיפור הציוני החלוצי של הקהילה האתיופית, על סוגיות חברתיות במציאות הישראלית, ועל דרכי פעולה ליצירת שינוי חברתי.

שיאה של התוכנית הוא במסע לאתיופיה, בו נחשפים הנוער והנערים לסיפורם האישי והמשפחתי, מבקרים בכפרים בהם התגוררו בני משפחותיהם, ולומדים אודות פרק משמעותי וחשוב בסיפור הציוני. אל המסע יצאו בוגרי התכנית לקראת שנת

שירות ושירות משמעותי בצה"ל, לצד בני נוער שאינם מהקהילה האתיופית, מתוך הבנה שהסיפור הציוני הזה אינו נחלתם של בני הקהילה בלבד, אלא הסיפור של כולנו. המחזור השלישי של הקורס נפתח בספטמבר 2019.

חופת- אקסלרטור ליזמות חברתית

האקסלרטור ("מאיץ") הוא כלי שפותח בעולם הסטארט-אפ. כשמו, מטרתו להאיץ בתקופה קצרה ואינטנסיבית את המעבר של חברת ההזנק מרעיון מוצלח לחברה פעילה ורווחית. הפרויקט מעתיק את המודל מהעולם הטכנולוגי-עסקי אל העולם של יזמות חברתית, במטרה לסייע לבעלות ובעלי רעיונות חברתיים פורצי דרך להגשים אותם ובכך לתרום לקידום צדק חברתי, שוויון והגשמה, שהם בליבת החזון הציוני כבר מימי חוזה המדינה בנימין זאב הרצל. מתוך מאות מועמדים ומועמדות, נבחרו 23 יזמים, לעבור תכנית הכשרה של 4 חודשים בשני מוקדים עיקריים בארץ (מחזור א'). התכנית פונה ליזמים ויזמיות חברתיים בעלי רעיון או יזמה פעילה בתחומי רווחה, בריאות, חינוך, צמצום פערים חברתיים, חיזוק הפריפריה, חיזוק הקשר בין קבוצות אוכלוסייה שונות בישראל, קליטת עליה, שוויון ודמוקרטיה. על המיזם להיות מקורי ושאינו עליו זכויות יוצרים השייכות לצד שלישי. בימים אלו אנו בעיצומו של מחזור ד' ועתידים לפתוח את מחזור ה' בתחילת 2020.

מרכז התנדבות עמ' יתן

מרכז התנדבות 'תן' במצפה רמון, שנפתח במהלך חודש מאי האחרון, הוא מרכז התנדבות רב תרבותי, אליו גיעו צעירים יהודים מישראל ומרחבי העולם להתנדבות משמעותית בפריפריה הישראלית. התהליך שהמתנדבים עוברים מחזק את הקשר שלהם לצעירי העם היהודי, לישראל וגם זה לזה, ומאפשר להם להתחבר למורשתם המשותפת דרך עשייה חברתית משמעותית, המדגישה את ערכי הציונות, יהדות וערכי 'תיקון עולם'. ההתנדבות האינטנסיבית בתחומי עידוד תיירות, קיימות והתנדבות קהילתית במצפה רמון וביישובים הבדואים הסובבים, יקנו למשתתפים כלים שיוכלו ליישם בהמשך חייהם בקהילות המוצא שלהם, ובכך להפוך אותם למנהיגים בעולם היהודי.

מנשיחון

המחלקה למפעלים ציוניים רואה חשיבות עצומה בפעילותן של התנועות המגשימות העולמיות (תנועות הבוגרים של תנועות הנוער) בארץ ובתפוצות. בתנועות המגשימות מתפתחת עתודת המנהיגות הציונית. מתוך הבנת תפקידן החשוב של התנועות הפועלות לחינוך ציוני אנו גאים לפתוח את המיזם "תכנית המגשימון". התכנית פיתחה ועוררה את היצירתיות החינוכית בתנועות ובקנים ברחבי העולם. לתכנית התקבלו הצעות פעילות בנושאים: עמיות יהודית, חברה ישראלית מגוונת, דמוקרטיה וציונות.

- התקבלו כעשרים הצעות לפרויקטים מגוונות מגשימות. הפרויקטים שנבחרו:
- PZC (הבונים דור) "תיאטרון הרצל ניד" אשר יסתובב ברחבי אירופה ויגיע לקהילות בהן אין שליחים על מנת להכיר את הסיפור הציוני מאחורי הרצל וחברת המופת שהגה.
- תגר (בית"ר) - סמינר 'חברה ישראלית 2048', סמינר אשר דן בנראות החברה הישראלית והחזון הציוני בשלושים השנים הקרובות עד לחגיגות המאה של מדינת ישראל.
- במה (הנוער הציוני) - סמינר 'מחשבה' - סמינר בסוגיות ישראל תפוצות.
- קידמה אילבין' (השומר הצעיר) - משלחת קינים תאומים בין הקן ברומא לקן במועצה האזורית מגידו.
- מרום (התנועה המסורתית) - פעילות 'שבט אחים ואחיות' יבשתית בדרום אמריקה. פעילות המחברת בין הסינים השונים על מנת ליצור שיח אחים ואחיות אחד מחד ומורכב מאידך.
- בני עקיבא עולמי סניף רומא - משלחת יחידה במינה בשיתוף עמותת "שמחה לילד".

החטיבה להתיישבות

דבר ראש החטיבה

תכנית העבודה של החטיבה להתיישבות לשנת 2019 מבוססת על מדיניות ממשלת ישראל, שמטרתה לקדם את צמיחת ההתיישבות הכפרית בהיבטים דמוגרפיים, כלכליים וחברתיים, וזאת במטרה להביא להרחבת היישובים, לקליטת מתיישבים חדשים, לפיתוח ולשיפור תשתיות היישובים וליצירת חוסן כלכלי וחברתי, בדגש על יישובים מאוימים, סמוכי הגבול והפריפריה. לשם מימוש יעדיה, החטיבה להתיישבות מקיימת את הפעולות הבאות:

סיוע בהקמת יישובים ופיתוחם על ידי השקעות בתכנון לשלביו השונים, בפיתוח תשתיות, בפתרונות למגורים זמניים, בפתרונות לתעסוקה ואמצעי יצור, וכן על ידי טיפול וסיוע חברתי קהילתי, עידוד קליטה ואיכלוס, לרבות קליטת עלייה וסיוע למערכות תומכות אזוריות.

החטיבה פועלת בשיתופי פעולה רבים יחד עם המועצות האזוריות ומשרדי הממשלה וכן עם גורמי התיישבות כגון קק"ל, תנועות התיישבות ועוד.

לפנינו עוד אתגרים רבים ואנו מקווים כי נוכל בעז"ה להמשיך לקדם ולהצמיח את ההתיישבות הכפרית ברחבי הארץ בדגש על הפריפריה ועל היישובים המרוחקים בנגב, בגליל בגולן, בבקעה וביהודה ושומרון.

גאל גרינוולד

פעילויות/אירועים גדולים ומשמעותיים מהשנה האחרונה:

נחת אגן הפינה - פלך

במעמד חגיגי בהשתתפותם של חברי הקיבוץ, ראש החטיבה להתיישבות, מר גאל גרינוולד, מנכ"ל החטיבה, צביקי בר חי, דני עברי ראש המוא"ז משגב וניר מאיר, יו"ר התנועה הקיבוצית, נערך טקס נחת אגן הפינה למתחם מבני ציבור בקיבוץ פלך, קיבוץ של הקיבוץ הארצי - השומר הצעיר, שעומד לקראת הרחבה משמעותית בסיוע החטיבה להתיישבות.

נתיחין - על המפה!

סיום משותף במרחב מרכז עם סגן ומ"ר ההסתדרות הציונית העולמית, יעקב חנואל ויחד עם ראש המועצה האזורית מטה בנימין ישראל גיץ. ביקרנו באולפנת דולב, סירונו במעיינות האזור וטיפסנו לתצפית חרשה, משם המשכנו לנווה צוף שם קיבלנו סקירה על שכונת נווה אח"י וסיימנו באולפנת שירת הים בנווה צוף. הסיום שם דגש על האתגרים של ההתיישבות בימים אלו ועל המאמצים התקציביים והקהילתיים לחיזוק האזור.

יום חג בגולן

לאחר הכרת נשיא ארה"ב בריבונות הישראלית בגולן החליטה ממשלת ישראל על הקמת ישוב חדש בגולן שייקרא על שמו. החטיבה להתיישבות שמגויסת לעזרת המועצה האזורית יחד עם משרד השיכון, ביצעה עבודות שיפוץ מובנים לקראת הטקס ולקראת כניסת מכינה קדם צבאית למבנים בספטמבר.

החטיבה להתיישבות תעזור ותסייע ככל האפשר להקמת הישוב החדש.

שיקום תשתיות בעוטף עזה

בחטיבה להתיישבות ממשיכים בשיקום התשתיות בעוטף עזה לרווחת התושבים, פרויקט התקנת עמודי תאורה חדשים לרשת העילית ומעבר לרשת תת קרקעית. תהליך מעבר מערכת החשמל לרשת מוטמנת ימנע בעתיד סכנות בטיחותיות וביטחוניות. כל זה בלמידת לקחי העבר מצוק איתן ובהכנת יישובי העוטף לשנים הבאות.

פרידה משר החקלאות אורי אריאל

סיום במועצה אזורית עמק המעינות ובקעת הירדן: יחד עם שר החקלאות השר אורי אריאל וצוות משרדו, ראש החטיבה, גאל גרינוולד, מנכ"ל החטיבה, צביקי בר חי, ראשי המועצות, תאל במיל' יהודה דובדבני וגורמי המקצוע של החטיבה, סירונו ביעידן טכנולוגי בעמק המעינות - שילוב מדהים של תעשייה, טכנולוגיה וחינוך וכן במעצמת האנוגיה המתחדשת שעל פסגת הגלבע.

חזינו במפעלי החינוך החשובים והייחודיים של עמותת "תימורה" במחולה ובברוש. העמותה מסייעת ומלווה בני ובנות נוער שנשרו ממוסדות החינוך ומסייעת להם להתגבר על הקשיים איתם הם מתמודדים ונותנת להם הזדמנות לבנות את עצמם מחדש תוך הענקת מקום לביטוי ולחשיבה יצירתית.

בדברי הפרידה שנשא, אמר גאל גרינוולד ראש החטיבה להתיישבות: "אנחנו נפרדים מהשר אורי אריאל אחרי שנות עשייה רבות ומלאות השפעה על כל מרחבי התיישבות בארץ.

שר שקם בבוקר והולך לישון בלילה כשהוא עסוק במחשבות על חיזוק ההתיישבות והאצת קליטה של קבוצות מתיישבים ממעלה גלבע שבצפון ועד כרם שלום שבדרום..."

עולים לצפון!

החטיבה להתיישבות בשיתוף מועצה אזורית גולן, משרד השיכון ושותפים נוספים מתכננים לקראת קיץ 2020 הגעת גרעין עולים של משפחות רופאים מצרפת לצפון ולרמת הגולן. התכנית תבצע בהובלת 'עמותת קליטת קהילות ישראל' בשיתוף עם לב בגליל.

מדובר על מהלך ציוני חשוב של עלייה לארץ ישראל יחד עם חיזוק הרפואה בבתי החולים בצפון הארץ. היישובים, הקהילות והמועצות שנרתמו לכך הם ההוכחה כי ציונות ועלייה שזורים יחד וש ביכולתנו להוביל שינויים גדולים שמתחילים בצעד קטן.

המערך לשירותים רוחניים בתפוצות

דבר ראש המערך

המערך לשירותים רוחניים בתפוצות שם לו למטרה לחזק את הזהות היהודית הציונית ואת הקשר לעם ישראל ומורשתו, ולטפח את הקשר למדינת ישראל ולהבליט את מרכזיותה וחשיבותה בחיי העם היהודי. לשם השגת מטרתו אלו בקהילות היהודיות האורתודוקסיות ובמרכזים הקהילתיים, מקיים המערך לשירותים רוחניים בתפוצות פעילות ענפה ומגוונת בקרב הרבנים והקהילות היהודיות. הפעילות מתבצעת גם בסיוע מערך השליחים התורניים הפרושים בארצות השונות, ושליחי "בן עמי-זורעים ציונות" של המערך לשירותים רוחניים בתפוצות.

פעילויותיו: כנסים, שבתונים, הכשרה והשתלמויות לרבי קהילות, פרויקט "בן עמי-זורעים ציונות", אירועים מיוחדים, הוי יהודי, פרסומים וערכות חינוכיות.

בעידן בו העולם הופך לכפר גלובלי קטן ודינאמי, יש חשיבות רבה בחיזוק הזהות היהודית ולשם כך צוות המערך משקיע מחשבה רבה בהתאמת הפעילויות השונות לרוח התקופה ולעידן החדש.

הרב יחיאל וסרמן

פעילויות/אירועים גדולים ומשמעותיים מהשנה האחרונה

הכנס העולמי של רבנים ומנהיגי קהילות בתפוצות

המערך קיים את כנס הרבנים ביונאר 2019 בסיוע "שבעים שנה למדינת ישראל", בו השתתפו כמאה ועשרים רבנים, נשיאי קהילות וארגונים, מארבעים מדינות, המייצגים את המנהיגות האורתודוקסית בתפוצות. ובנוסף, השתתפו רבנים, אישי ציבור ואורחים רבים מישראל.

סמינר דוני הפרוניציה בארגנטינה

המערך קיים בבואנוס איירס, ארגנטינה, כנס רבנים והשתתפו בו רבנים מעשר ערים בארגנטינה. הכנס עסק בבעיות העומדות על סדר יומם של הרבנים ומושב מיוחד תחת הכותרת "ותחזינה עיננו בשובר לציון" שעסק בפעילות ההסתדרות הציונית בארגנטינה. את הכנס ארגן הרב אליהו המרה, נציג המערך לשירותים רוחניים בארגנטינה.

הפקת ערבה חינוכית ליום העצמאות

יום ירושלים

לקראת יום העצמאות ה-71 למדינת ישראל ויום ירושלים, הפיק המערך לשירותים רוחניים בתפוצות, שתי ערכות חינוכיות חדשות ומיוחדות המיועדות לכל המשפחה.

בערכות משחק משפחתי - המבוסס על ההיסטוריה של העם היהודי, גאוגרפיה של מדינת ישראל ובנוסף, מכיל את מגילת העצמאות, דגל ישראל ומפת המדינה. הערכות הוכנו על ידי צוות חינוכי של המערך בראשותו של אילן פרידמן, מ"מ מנהל המערך. הערכות נשלחו למאות קהילות יהודיות בתפוצות וההדים היו רבים וחיוביים.

סיור דוני RCA בנוש עציץ

המערך קיים סיור לימודי לחמישים רבנים מהסתדרות הרבנים באמריקה (RCA) ובנות זוגם, תחת השם "הסתדרות הרבנים בארה"ב בעקבות הל"ה". הסיור התחיל במושבה הר-טוב, משם יצאו הל"ה לעזרת הגוש הנצור. והוא הסתיים ליד האלון הבודד בגוש עציץ.

חניכת נדבנת מצוה לנערים ונערות משנדיה ופינלנד

בישראל

ביוזמת המערך לשירותים רוחניים בתפוצות, חגגו ארבעים נערים ונערות מארצות סקנדינביה: פינלנד ושבדיה טקס בר ובת מצוה, באולם וייצמן שבבניין המוסדות הלאומיים בירושלים. בטקס החגיגי ברך הרב יחיאל וסרמן ראש המערך, והמשתתפים קבלו שי סידור תפילה. במהלך הביקור בישראל סיירו הנערים באתרים היסטוריים לאומיים ברחבי הארץ.

ביקור מנהיגות צעירה מאיטליה

בישראל

הקהילה היהודית באיטליה והמערך לשירותים רוחניים בתפוצות קיימו סמינר מנהיגות לקבוצה בת 15 צעירים וצעירות מאיטליה. את הסמינר אירגן אילן פרידמן, מ"מ מנהל המערך והוא כלל הרצאות וסדנאות ובין היתר ביקרו בהר הרצל, בית המשפט העליון, יד ושם ובבניין המוסדות הלאומיים.

הארכיון הציוני המרכזי

דבר מנהל הארכיון

שנת העבודה האחרונה עמדה בסימן שנת המאה של הארכיון. האירועים שמופעים בדו"ח מייצגים מקצת מהפעילות האינטנסיבית הנעשית כעת בארכיון בנושא זה. בנוסף, אני מבקש לציין את הגיליון החגיגי של כתב העת "עת-מול" בשיתוף יד יצחק בן צבי אודות הארכיון, את התערוכות המתוכננות במוזיאון ישראל בירושלים ובמוזיאון העיר חיפה, גם הם מאוספי הארכיון, וכן את ההכנות להפקת "אלבום המאה", אסופה של פריטים מאוספי הארכיון שתצא בדיגיטל ובהדפסה. בפעולה האחרונה לקחו חלק רבים מעובדי הארכיון. בימים אלו אנו משלימים סקר הנדסי וסקר צרכים מקיף כהכנה לפרויקט שיקום התשתיות בארכיון. לעניין זה הנהלה שכרה את שרותי חברת "תפנית". להערכתנו בעוד חודשים בודדים נוכל להגדיר את סדרי העדפימות ולהתחיל בעבודות. בשנה האחרונה התקבלו בארכיון כעשרים ארכיונים אישיים מגוונים בגודלם, בהם יש לציין את ארכיון שלמה קודש וארכיון ג'ו גולן. יגאל סתרי

פעילויות/אירועים גדולים ומשמעותיים מהשנה האחרונה

נולדו מניצחה את הארכיון הציוני

לוח הנצחה מיוחד הוצב ליד מקום משכנו הראשון של הארכיון בברלין בשנות ה-20 של המאה הקודמת. זהו יוזמה משותפת של הארכיון, המחלקה למפעלים ציוניים בהסתדרות הציונית העולמית והסנאט בברלין (Senatsverwaltung für Kultur und Europa), לציין 100 שנה להקמת הארכיון הציוני.

"היו זמנים ובאר שבע"

תערוכה חדשה נפתחה ב'מוזיאון הנגב לאמנות' בשם "היו זמנים בבאר שבע". התערוכה מבוססת על תצלומים, כרזות ומסמכים מן העשורים הראשונים של באר שבע העברית, מאוספי הארכיון הציוני המרכזי וארכיון הסרטים היהודיים ע"ש סטיבן שפילברג, כמחווה לציין מאה שנה לארכיון הציוני.

השקת קטלוג ארכיון יק"א (החברה היהודית להתיישבות)

בפברואר 2019 התקיים בארכיון הציוני כנס חגיגי לציין סיום פרויקט הרישום והשקת הקטלוג של ארכיון יק"א-ישראל. האירוע התקיים בנוכחות מנכ"ל יק"א ישראל, מר זאב מילר, וציבור רב שהגיע להשתתף באירוע.

יום העיון השנתי של האיגוד הישראלי לארכיונאות ולמיזע - בארכיון הציוני

כ-150 ארכיונאים מרחבי הארץ פקדו את הארכיון הציוני בחודש מרץ 2019 ב"יום הרליין", יום העיון השנתי של האיגוד הישראלי לארכיונאות ולמיזע. לצד הרצאות על תולדות הארכיון ותכולתו כמו גם סיור במחסנים, העניק האיגוד תעודות הוקרה לארכיונאים מצטיינים, ביניהם בניה לשם ורחל רובינשטיין, עובדות ותיקות בארכיון הציוני.

מאות אלפי תצלומים חדשים נוספו לארכיון

במהלך תקופת הדוח נוספו כ-250,000 תצלומים לאוסף התצלומים של הארכיון, רובם התקבלו מקרן היסוד. התצלומים הם משנות ה-80 של המאה הקודמת ועד שנת 2015. בחודש יוני נמסר ארכיונו האישי העשיר של ד"ר שלמה קודש איש הנחלת השפה העברית.

סיום פרויקט רישום כל תיקי קרן היסוד

בימים אלו הסתיימה עבודת רישום מרשימה של כ-30,000 תיקים המתעדים את פועלה של קרן היסוד מיום היווסדה. הפרויקט עליו עבדו 7 עובדים במשך 3 שנים הושק כהכנה לאירועי שנת המאה לקרן היסוד שיתקיימו בשנת 2020.

סל שנה להעלאת עצמות הרצל לירושלים.

יחד עם מכון שכטר, הספרייה הלאומית ומרכז הרצל היה הארכיון הציוני שותף בסדרת הרצאות לציין העלאת עצמותיו של הרצל לירושלים. באותו עניין נחנכה ב-18 באוגוסט תערוכה שכולה מאוספי הארכיון הציוני: "מיינה לירושלים - דרכו האחרונה של הרצל". אוצרת התערוכה, ענת בנין, ראש המדרו לתצלומים בארכיון.

דבר יושבת ראש מרכז הרצל

הפעילות המגוונת במרכז הרצל, בחודשים האחרונים, עומדת בסימן 70 שנים להעלאת עצמות הרצל לישראל, ולמימוש הצוואה - קבורת חוזה המדינה בארץ היהודים. התוכניות החינוכיות - שפותחו על ידי הצוות המשובח של המרכז - מותאמות לקהלי המבקרים המשתנים: הגיל הרך, תלמידי בי"ס יסודי, משפחות, קבוצות, אנשי כוחות הביטחון, יתירים ועוד. במרכז מתקיימות תערוכות, הרצאות, ימי עיון, כנסים, סיורים מומחזים בהר, סיורים היסטוריים עם מומחים, השתלמויות, הצגות, שעת סיפור ועוד. המשותף לכל התוכניות שהן מספרות את הסיפור הציוני שלנו, ומעניקות מפגש חווייתי ומאתגר עם התנועה הציונית, ומנגישות אותו למגוון רחב של קהלים.

המוזיאון שוקק חיים, ואנו מארחים מבקרים ממדינות שונות הזוכים להסברים בשפתם. ההדרכות מתקיימות בשמונה שפות, והתברכנו השנה בבנות שירות לאומי מחויבות ורציניות, שהובילו הדרכות מקצועיות ומלומדות.

התערוכה "מונינה לירושלים" שנפתחה לאחרונה ממחישה לנו את הדרך הארוכה שעשינו אך יותר מכך היא מסמנת לנו את הדרך שעלינו עוד לעשות. 70 שנים חלפו מאז העלול עצמותיו של הרצל, אך הצוואה לא מומשה במלואה. חובתנו המוסרית היא עבודה יומיומית לממש את חזונו במלואו ולהיות חברת מופת. אנו נמשיך לפעול בכל הכלים החברתיים העכשוויים כדי להמשיך ולהשלים את צוואתו של הרצל. זה לא סוד - רבים מדירים רגליהם מביקור, ותוכניות הלימודים במערכת החינוך הצטמצמו. במרכז הרצל בירושלים אנו פועלים להמשיך ולספר את הסיפור הציוני שלנו ולמצוא את המאחד והמשותף בין שבילי החברה הישראלית.

ד"ר עליזה לביא

פעילויות/אירועים גדולים ומשמעותיים מהשנה האחרונה

תערוכת "הרצל שלי"

123 שנה לאחר שהופיע הרצל על במת ההיסטוריה היהודית, התקיימה במרכז הרצל תערוכה חדשה. זהו מיצג עשיר ומגוון, שמטרתו הייחודית היא שימת דגש לאותה נגיעה אישית, שקשה להגדירה במילים, באמצעותה הצליח הרצל לגעת בלב רבים מאז ועד היום. הפריטים המורגשים בתערוכה הגיעו למרכז הרצל מאנשים פרטיים ומאספנים שנגעו בשמחה לפנייה הציבורית. בעקבות כך גילינו רבים אשר זכרו של הרצל, הוא חלק משמעותי מהזיכרון המשפחתי והאישית שלהם.

התערוכה אוצרת בחובה את האהבה והגעגועים של כמה מאספני הרצל הבולטים, לאישיותו של החוזה הגדול, והיא חלק בלתי נפרד מהמסע המתמשך להחיות את החוויה והחזון של בנימין זאב הרצל. לתערוכה זו הופק קטלוג מרשים, המאפשר לנו לספר את סיפור התערוכה והייחודיות שבה גם בעתיד.

אירועי הקיץ במרכז הרצל - שגשג הרצל וישיבי

צינני

מרכז הרצל פתח את ערויו לציבור הרחב למגוון פעילויות ללא עלות, במסגרת שיתוף הפעולה עם המועצה להנצחת הרצל: אירועי שבוע הרצל, לצינני יום פטירתו ה-115 של הרצל: משפחות, מבוגרים וצעירים נהנו מהצגות מסיירות, שעת סיפור ציוני, סיורים במוזיאון הרצל ויצירה הרצליאנית ועוד.

שמחנו לפגוש אלפי מבקרים שחוו, התרגשו והכירו לעומק את החוזה ומורשתו!

פעילות הקיץ כללה גם את ימי 'שלישי ציוני' המוצלחים עם למעלה מ-5,000!! משתתפים בהצגות מסיירות לילדים, סיורי בוטיק בהר, 'המרוץ לצינני' למשפחות, ביקורים במוזיאון הרצל, פינות יצירה, שעת סיפור, צילומי מגנטים וכיף גדול!!!!

שחזור "הפרוכת" - האריג שניסה את ארונו של הרצל בזדנו האחרונה

לרגל שנת ה-70 לקבורת עצמות הרצל במדינת ישראל, שוחזרה הפרוכת המקורית שעטפה את ארונו של הרצל. הפקת הליך השחזור הייתה באחריות מרכז הרצל של ההסתדרות הציונית העולמית, בשיתוף בני משפחתו של ארתור וייס שיזמו את השחזור. ארתור, האמן שיצר את הפרוכת בווינה, נרצח בשואה. בדרך מופלאה גילה בנו ההיסטוריון את הקשר של אביו לפרוכת ובעקבות כך בצעו העתק של הפרוכת על ידי אומנית רקמה. הפרוכת היפיייה שהוכנה כבר בשנת 1936 והובאה למשמורת בישראל בשנת 1939, ליוותה את הרצל מקברו בווינה, הונחה על ארונו לקראת העלאת עצמותיו לישראל, כיסתה אותו לאורך כל הדרך ועד לטקס קבורתו בהר הרצל בירושלים. בתום הטקס, ולפני הורדת הארון לקברו, הוסרה הפרוכת מהארון, ובאופן מסתורי נעלמה. פרויקט השחזור כלל עבודת מחקר ארכיונית של מידות, סוג הבד וצבעי האריג ומציאת אומן שיוכל לבצע את המלאכה באותו האופן, תוך הקפדה על עקרונות מקצועיים כגון:

רקמת יד וסדר הפעולות המקורי. התוצאה המרגשת, נחשפה ע"י ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו, במהלך האזכרה להרצל המתקיימת מידי שנה בהר הרצל. כיום מוצגת הפרוכת בתצוגת הקבע של מוזיאון הרצל, בלויית הסבר, והציבור הרחב מוזמן לחזות בה. סוף לתעלומה? כשבוניים לאחר השלמת הפרויקט, נמצא, כבדרך פלא, האריג האבוד, עובדה המעצימה את הסיפור המרגש והמרתק. אנו פועלים להצגת הפרוכת המקורית במוזיאון הרצל - הוא - משכנה הראוי!

איך אומרים הרצל בסינית?

אנו שמחים לבשר על תרגום המיצג האורקולי, המרגש ומעורר הגאווה, גם לשפה הסינית(!)

בצירוף מקרים משמח - עם סיום הטמעת התרגום במוזיאון, ביקרה במקום קבוצה מיוחדת שהגיעה מסיין. הרשמים היו חיוביים מאוד גם מהביקור במרכז הרצל וגם מהתרגום החדש של המוזיאון לסינית.

בנוסף, התרגשו חברי הקבוצה לחזות בעותק הנדרש של הספר "מדינת היהודים" בסינית, והבטיחו שיחזרו שוב ויזמינו את מיליארד חבריהם לחוות כמותם חוויה מרגשת ומעשירה במוזיאון הרצל.

חגיגה לירושלים - 70 שנה להעלאת ארונו של הרצל לירושלים

מרכז הרצל, בשיתוף הארכיון הציוני ומכון שכטר, קיימו יום פעילות מיוחד לצינני 70 שנה להעלאת ארונו של חוזה המדינה לקבורת עולמים בירושלים ולקריאת שם ההר "הר הרצל". יום הפעילות כלל:

- סיורים מודרכים במוזיאון הרצל
- אירוע השקה לתערוכה חדשה "מונינה לירושלים" תיעוד העלאת ארונו של הרצל במסמכים ובתמונות מאוספי הארכיון הציוני. התערוכה מוצגת כעת במרכז הרצל.
- סיורים ייחודיים בהר ע"י פרופסור אריאל פלדשטיין - המזכיר האקדמי של אונ"ב - גוריון ופרופ' דורון בר - נשיא מכון שכטר.
- הערב הסיני בטקס מרגש אל מול קברו של הרצל שכלל קטעי קריאה והדמיה של אירוע הטקס המקורי משנת 1949.

יום הרצל

כמידי שנה בשנה אנו מציינים ב' באייר את יום הולדתו של בנימין זאב הרצל. בשיתוף המועצה להנצחת זכרו של הרצל, התקיימה במרכז הרצל חגיגת פעילויות וחוויות אליה הזמינו 1,000 תלמידי תיכון, ש"שינים וחילים.

את יום ההולדת חגגנו בשירים, הצגות, סיורים וסדנאות ועוד הרבה הפתעות; להקת שחקנים מארגון אק"ם הרקידו וריגשו אותנו בהצגתם "חלומות פשוטים".

באלופן הפתוח דנו בסיפור העלאת עצמות הרצל לפני 70 שנה להר הרצל, בהנחייתו של העיתונאי יואב לימור. בגינה המוזיקלית שרנו ורקדנו, היטבנו לכתוב ולדבר בסדנת Spoken word, בסדנת התאטרון שיחקו והמחזנו ו"בקפה דילמה" דנו סביב שולחנות עגולים בחזונו של הרצל ובאתגרים שהוא מציב בפנינו.

סיירונו בהר בהדרכת צוות מרכז הרצל, והשתתפנו בהצגה מסיירת בהר עם תאטרון "על הדרך". את הביקור במוזיאון הרצל הדריכה המתנדבת עדינה ששיתפה אותנו בזכרונותיה מהלוייתו של הרצל בארץ בשנת 1949, בה היא נכחה עם משפחתה. על ההלוויה המיוחדת, לה היה שותף רוב הישוב הרחב בהסבר מלומד פרופ' אריאל פלדשטיין. לאורך כל היום השתתפו רבים באתגר דיגיטלי ציוני בהר. הזוכים המאושרים הוכרו בתום היום המדהים הזה מעל בימת טקס הסיום לאחר דבריו של יו"ר הצ"ע - מר אברהם זובדבני.

דבר היושב ראש

בחודש יולי האחרון הגעתי עם משלחת של מסורתי עולמי לבקר במועדון נוער על שם יוני נתניהו בקמפלה, שנפתח לא מזמן בשיתוף עם המחלקה לפעילות בתפוצות בראשותה של גוסי יהושע-ברורמן ומרום עולמי, בניהולו של חוסי פלד. משם נסעתי לבקר את בתי הכנסת השונים של קהילת אבאודאיה באוגנדה.

אני רוצה לשתף אתכם בחוויה העוצמתית שעברתי בקמפלה ובנגוגיה. לא מובן מאליו למצוא יהודים שומרי מצוות ואהבי ישראל במחוזות מרוחקים כל כך מהמציאות שלנו, מנותקים מאורח החיים היהודי, מהחברה היהודית ומתמיכתה. ובכל זאת מצאתי קהילה חיה, רוחנית, שומרת מצוות, אהבת ישראל, משתדלת מאוד לעלות בקדושה בכל יום למרות האמצעים הצנועים, בלשון המעטה, שיש ברשותם.

במישור האישי הביקור באפריקה גרם לי לחשוב הרבה ולהגדר לעצמי מחדש את המושגים של עוני ועזרה לזולת. אני חושב שלכל אדם שלא הכיר או נפגש עם מציאות החיים בחברה האפריקאית, חסרה חתיכת פאזל להבנת העולם בו אנו חיים. הכרת עד עכשיו מצבים של חוסר אמצעים בדרום אמריקה ובאירופה, וחשבתי שהבנתי מהי דלות אמיתית. אולם רק במפגש עם אנשי אוגנדה התברר לי גודלה של חוסר ההבנה שלי את העולם בו אנו חיים. יש לנו קהילה מדהימה באוגנדה שמונית יותר מ-2000 יהודים החיים במציאות של יבשת אפריקה. הם בדיוק חגגו מאה שנה להתקשרותם עם היהדות. האם אנתנו כיהודים, כציונים, נתמך בהם מספיק על מנת לאפשר להם להכיר את מדינת ישראל והתגשמות החלום הציוני, ולחיות חיים עם יכולת ללמוד ולהתחבר ליהדות בכבוד וברווחה?

הרב מאוריסו בלטר

פעילויות/אירועים גדולים ומשמעותיים מהשנה האחרונה

ביקור סטודנטים לנבנות בקהילות מסורתיות ומרכזי מרום ואירופה

במהלך השבוע השני של מרץ 2019, מסורתי עולמי בשיתוף עם מרום עולמי גייסו 14 סטודנטים לרבות של התנועה הקונסרבטיבית, מבתי הספר לרבות ומכון שכטר, לשם שליחויות והתנסות בקהילות מסורתיות ומרכזי מרום ברחבי אירופה. הסטודנטים חוו לראשונה טעימה של איך זה להיות רב קהילה בקהילה מסורתית באירופה, והעמיקו את ההכרות שלהם עם הקהילות. זאת על מנת לחזק את הקשרים העולמיים בין הקהילות ובין המנהיגים העתידיים של התנועה המסורתית באר"ב לבין הקהילות המסורתיות שבאירופה.

חניכות 100 שנים לקהילת אבאודאיה

בסוף חודש יוני נסעה משלחת של נציגים ממסורתי עולמי לאוגנדה על מנת להצטרף לחגיגות 100 השנה לייסוד קהילת אבאודאיה קהילת יהודים אוגנדים אשר הצטרפו ליהדות לפני 100 שנה וחיים חיי קהילה ודת מלאים לפי ההלכה המסורתית עד היום. המשלחת השתתפה בהכנות לקראת השבת של הקהילה ובחגיגות אשר נמשכו עד ליום ראשון. בחגיגות השתתפו כ-3,000 איש. בנוסף, העניקה המשלחת לקהילה מתנות נחוצות לקיום סדר היום היהודי, אשר גויסו על ידי תורמים מכל העולם.

סמינר נוע"ם עולמי

בתחילת חודש אפריל, נפגשו 35 ממובילי תנועות הנוער המסורתיות/קונסרבטיביות, מרחבי העולם לסמינר השנתי של נוע"ם עולמי - ארבעה ימים בקהילה המסורתית בברצלונה. במהלך הסמינר למדו המשתתפים ולימדו זה את זה. הם שיתפו מניסיונם המקצועי ותכננו יחד פרויקטים עולמיים משותפים שיעסקו בנושאי ישראל ולוח השנה היהודי. כמו כן עסקו בסוגיות בוערות במדינת ישראל, לקראת הבחירות לכנסת שהתקיימו בשבוע שלאחר מכן.

Onward נוע"ם עולמי

הקיץ התקיימה תכנית Onward NOAM Olami בשיתוף עם Onward Israel, תכנית מנהיגות שמיועדת למובילי תנועות הנוער נוע"ם מרחבי העולם. במהלך התכנית המשתתפים התמחו במקומות עבודה ישראלים בהתאם למקצועותיהם, וחוו התנסות בחיים יומיומיים בירושלים. המשתתפים יצאו לימי סיור בארץ, פגשו את מנהיגי התנועה המסורתית, ועברו סדנאות שהקנו להם כלים למנהיגות ופיתוח התנועה עם חזרתם לארצות מוצאם. כל אלו מתוך מטרה לחזק את זהותם הציונית מסורתית והקשר שלהם לארץ, להקנות להם הבנה מעמיקה של נושאים מורכבים במדינה ולחזק את כישוריהם כמנהיגים.

מפגש שיתוף - מסורתי אמל"ט

בחודש יוני התקיים כנס "שיתוף" של התנועה המסורתית באמריקה הלטינית. אל הכנס הגיעו מעל 100 משתתפים רבנים, מתנדבים, צעירים ואנשי מקצוע. הדגש בכנס היה על שיתוף פעולה ובניית גשרים בין הקהילות המסורתיות באמל"ט. במהלך הכנס התקיימו שיעורים וסדנאות במנהיגות קהילתית ובתקשורת, הועברה הרצאה על ידי ד"ר יזהר האס, מנכ"ל התנועה, והתקיימו שיעורים שונים אשר הועברו על ידי רבנים מסורתיים.

בנייה ושיקום מחלקת נוער בקהילת איקוטוס

במסגרת כנס "התחדשות 2" של מסורתי אמל"ט בפרו בשנת 2018, הנהלת הקהילה המסורתית באיקוטוס (האמזונס הפרואני) יחד עם ראשי נוע"ם אמל"ט ומסורתי אמל"ט החליטו לבנות ולשקם מחלקת נוער בקהילה. חמישה צעירים מארגנטינה, צ'ילה וברזיל הגיעו לאיקוטוס במסגרת שבתון של ארבעה ימים במהלך חג הפסח, על מנת להכשיר את הצעירים והמבוגרים בהדרכה, יהדות מסורתית וציונות מודרנית, אקטואליה ישראלית ועברית כעמוד התווך של זהותנו. עד היום הצוות נשאר בקשר עם הקהילה ועוקב אחרי התפתחות מחלקת הנוער והחיים הקהילתיים.

נציג ההנהלה בארגונינו - שרגא וילק

פעילויות/אירועים גדולים ומשמעותיים מהשנה האחרונה

סיוור באנטרה ריוס

בתחילת חודש מרץ, נערך סיוור בהזמנת ארגון הקהילות של אנטרה ריוס ב-8 קהילות המחוז, קהילות שמקורן במפעל ההתיישבות של הברון הירש בארגנטינה. ובתוספת גואליגואצ'ו, קונספסיון דל אורוגואי, קונקורדיה, סאן סלבדור, ויווה קלרה ויווה דומינגז, ויווה גואי, ובעיר המחוז פרנה. למעט פרנה, בכל הקהילות עשרות בודדות של יהודים. לצערנו, רובם כבר לא יהודים על פי ההלכה, אך יהודים בנשמתם וכל רצונם להיאחז בטיפת המסורת האחרונה שעוד נותרה, ולשמר את יהדותם והזהרותם עם מדינת ישראל. הסיוור היה מטלטל וחשף אותי למציאות מורכבת, בלי שאדע במה וכיצד ניתן לסייע. ברוב המקומות ישנה מודעות שהכול הולך ועלם, וכל בקשתם "תעזרו לנו להאריך את הגסיסה". אמירה קשה. ברצוני להדגיש שהבעיה אינה כלכלית, היא בעיקר רוחנית/ערכית. לאחר שובי לבואנוס איירס המלצתי שכל הגורמים שיכולה להיות להם אמירה בנושא, צריכים להתכנס לגיבוש תכנית אסטרטגית ארוכת טווח ולייצר פתרונות מחוץ לקופסה אך להתמודד עם מציאות זאת (או לא).

אירועים לציין החגים הלאומיים

חודש החגים הלאומיים היה עמוס בפעילות. הנציגות השתתפה במעל ל-40 אירועים מכל הסוגים ברחבי ארגונינו: עצרות יום הזיכרון, טקסים ומפגנים סביב יום העצמאות, תפילות בבתי כנסת, הרצאות, פאנלים, ימי ספורט וירידים בקהילות ועצרות תמיכה ענקיות בישראל, אשר התקיימו בפארקים הפתוחים לקהל הרחב בעיר ובמדינה. אני רוצה לציין שני אירועים מרכזיים: הראשון אירוע ה"מגה ישראל", בו הנציגות בשיתוף ארגון מועדוני הספורט ארגנו יום ספורט חגיגי לאורך כל היום במועדון סיסא"ב. האירוע התחיל בשעות הבוקר המוקדמות עם ריצות מרתון, חצי מרתון, ומרוצים עממיים שונים, נמשך בהרקדות המונית, סדנאות לילדים והורים, טורניר כדור רגל, כדורעף, כדור סל והוקי דשא, יריד אוכל ויריד אומנות והסתיים בעצרת מרכזית באצטדיון עם מופע דגלנות, שירה וריקודים. ביום כולו השתתפו כ-6,000 איש, כאשר באירוע המרכזי התכנסו לתוך האצטדיון כ-4,000 איש. בהחלט מפגן עוצמה ותמיכה בישראל! האירוע השני אשר סגר את אירועי החגים הלאומיים, היה השתתפותנו ביריד "בואנוס איירס חוגגת", אירוע שמארגנת העירייה בשיתוף שגרירות ישראל כמחווה למדינת ישראל. האירוע התקיים ביום ירושלים. ביריד שהקמנו במקום העמדנו דוכן ססגוני, ובו באמצעות משחק אינטראקטיבי, המדמה אולפן לעברית, הכינו המשתתפים חומוס, ואפילו לקחו 'דוגמית' הביתה, כולל מתכון כמזכרת. אנחנו בדוכן של הצ"ע חילקנו עד סוף היום מעל ל-30 ג' חומוס, במנות בטוחות. עברו בדוכן כ-5,000 איש, וביריד כולו מעל ל-25,000 איש.

סדנאות לילדים והורים, טורניר כדור רגל, כדורעף, כדור סל והוקי דשא, יריד אוכל ויריד אומנות והסתיים בעצרת מרכזית באצטדיון עם מופע דגלנות, שירה וריקודים. ביום כולו השתתפו כ-6,000 איש, כאשר באירוע המרכזי התכנסו לתוך האצטדיון כ-4,000 איש.

האירוע השני אשר סגר את אירועי החגים הלאומיים, היה השתתפותנו ביריד "בואנוס איירס חוגגת", אירוע שמארגנת העירייה בשיתוף שגרירות ישראל כמחווה למדינת ישראל. האירוע התקיים ביום ירושלים. ביריד שהקמנו במקום העמדנו דוכן ססגוני, ובו באמצעות משחק אינטראקטיבי, המדמה אולפן לעברית, הכינו המשתתפים חומוס, ואפילו לקחו 'דוגמית' הביתה, כולל מתכון כמזכרת. אנחנו בדוכן של הצ"ע חילקנו עד סוף היום מעל ל-30 ג' חומוס, במנות בטוחות. עברו בדוכן כ-5,000 איש, וביריד כולו מעל ל-25,000 איש.

בסוף חודש יולי, התקיים לראשונה בבואנוס איירס, ארגנטינה, כנס בינלאומי לחינוך יהודי. הכנס היה פרי יוזמה של המחלקה לחינוך בהצ"ע בשיתוף וועד החינוך של הקהילה ומיזם התפוצות של מט"ח. בכנס השתתפו 1,498 מורים מכל רשת החינוך היהודי, ללא הבדל בין זרמים חינוכיים מארגנטינה, אורוגואי, ברזיל, ונצואלה, צ'ילה ומקסיקו. במשך שלושה ימים זכו הממחנכים 'לנשום אוויר פסטור' כאשר שמעו הרצאות העשרה והשראה, התנסו בסדנאות וחוו מפגשי אחווה ורעות. לכנס הגיעו מרצים מישראל ביניהם הרב בני לאו, חנוך פיבן, מרים בלומנטל, נוגה כוכבי, גדי ראונר, פביו רדק, אירנה סטוליר ועוד עשרות מרצים מקומיים. בציפור חוויה לימודית בלתי נשכחת שהשאירה טעם לעוד.

נציגת ההנהלה בצפון אמריקה - ז'יז' אסתר סרוק

ד"ר אסתר סרוק סיימה את תפקידה כנציגת הצ"ע בצפ"א בסוף אוגוסט 2019. באירוע הפרידה מאסתר השתתפו כ-60 נציגים מארגונים רבים, עימם התקיימה לאורך השליחות פעילות משותפת. בין המברכים היו: ז'יז' הצ"ע, אברהם דובדבני, שגריר ישראל בניו יורק, דני דין, נשיא ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים, ד"ר מלקולם הונליין, הנשיאה העולמית של ארגון נשות הדסה, אלן הרשקין, מנכ"ל AZM הפרדריה היהודית של ארה"ב, הרברט בלוק ורב קהילת אדרת אל, גדעון שלוש. תודה לאסתר על שליחותה ואיחולי הצלחה למחליפה בתפקיד, שמחה ליבוביץ'. בתמונה – "מסע בית העם" של המחלקה לפעילות בתפוצות לאוטווא, קנדה, בהשתתפותה של אסתר

פעילויות/אירועים גדולים ומשמעותיים מהשנה האחרונה

חגונת תערוכת 120 שנות ציונות בפלורידה, מאי 2019

לכבוד יום העצמאות ה-71 של מדינת ישראל חברה הצ"ע לקק"ל JNF ולקונסוליה הישראלית בפלורידה, במטרה להפיק את תערוכת "120 שנות ציונות" ולשלב בחגיגות הרשמיות של הקונסוליה, אירועי קק"ל JNF ביום העצמאות ואירועי הקהילה היהודית במיאמי. התערוכה הופקה ע"י קק"ל JNF והיא תשמש אותם לפעילות חינוכית בבתי ה"ס ומערכות החינוך בשיתוף הצ"ע. ביום העצמאות הוצגה התערוכה בקבלת הפנים הרשמית של הקונסוליה אליה הגיעו כ-1,000 מחזמים: קונסולים, ראשי ארגונים יהודיים וראשי ארגונים לא יהודיים. התערוכה כיכבה גם באירוע מרכזי של קק"ל JNF עם 1,200 תלמידי כתות י"ב.

"מישראל לפלורידה באהבה" - הפקת סרטון תדמית עבור תערוכת "120 שנות ציונות"

הסרטון נמצא בשלב סיום וכולל את הצגת התערוכה ושלל האירועים שהתלוו לחגיגות יום העצמאות. הסרטון שהופק במשותף ע"י הצ"ע, קק"ל JNF והקונסוליה הישראלית, יופץ ברשתות החברתיות ובקרב הארגונים השונים לצורך קידום התערוכה ופעילות חינוכית בנושאי ציונות וישראל, שיופעלו במשותף בין הצ"ע, קק"ל JNF וארגונים אחרים.

יום עיון לשפה העברית, יוני 2019

המועצה לשפה ולתרבות העברית בצפ"א יזמה יום עיון מרכזי בניו יורק שעסק בקשר בין השפה העברית, התרבות העברית והתרבות הישראלית. התכנית כללה הרצאה מרכזית של פרופ' גד יאיר השוהה בשבתון ב-MIT בנושא "העברית כשפת האש". פאנל בנושא "זרות, תרבות ישראל ועברית" - האם הם בהכרח קשורים? השתתפו פרופ' ורדית רינגולד, הרב דוד גדלמן, ד"ר הלל גרינוולד וד"ר אסתר סרוק. פאנל שני עסק בנושא "מיצוג והפצת העברית החדשה" בהשתתפות מר שחר זאנו, מר דוד בלאק והרב אנדרו ארגוס. השתתפו כ-100 מורים, מרצים, חברי המועצה, נציגי אוניברסיטאות, ארגונים העוסקים בנושאי חובבי השפה העברית. התגובות היו נלהבות והוחלט להמשיך ולקיים מדי שנה יום עיון ע"י המועצה.

הקמת חוקרי תרבות עברית וישראלית - אוגוסט 2019

הפצת השפה והתרבות העברית והישראלית הינה אחת המטרות המרכזיות של הנציגות. במטרה להגיע לקהל צעיר ולמסגרות יהודיות מגוונות הוקמו שני מרכזים ניסיוניים הבודקים אפשרות לקיים מקבצי תכניות כמו הוראת עברית מדוברת, ביטול בעברית, דיונים על אקטואליה וישראל, סדרת סרטים על סוגיות ישראליות ועוד. התכנית מתקיימת בשילוב פעילויות של המחלקה לפעילות בתפוצות והמחלקה לחינוך והכוונה לשלב את מיזם התכניות הקיימות במחלקות השונות של הצ"ע. המרכזים הוקמו בקהילת 'בני ישורון' בצפון מנהטן ובקהילת 'אדרת אל' בדרום מנהטן. המטרה להרחיב את המרכזים לאזורים נוספים בצפ"א. ההקדנה האחרונה של של אחד מסרטי "בית העם סרטים" של המחלקה לפעילות בתפוצות, בהנחיית רועי מיון, חיברה בין הקהל ב'אדרת אל' לבין צופים מהקהילה היהודית בסנטיאגו דה צ'ילה. המפגש בין שתי הקהילות היה מרגש ומעניין.

נציג ההנהלה בממלכה המאוחדת - יצחק זוננשיין

פעילויות/אירועים גדולים ומשמעותיים מהשנה האחרונה

נציגות הצ"ע בבריטניה הטילה עוגן

נציגות הצ"ע בממלכה המאוחדת החלה את פעילותה בשנת-2018. השנה הראשונה הוקדשה לחיבור ונוכחות כאשר נציג הצ"ע, יצחק זוננשיין, פועל להחדרת המשימות והתכנים של מחלקות הצ"ע לציבוריות ולקהילה היהודית והישראלית בבריטניה. את שנת 2019 פתחה הצ"ע בתקיעת יתד יציב כשחנכה את משרדי הצ"ע החדשים בטקס רב רושם בו השתתפו נציגי כל הארגונים היהודיים והציוניים בבריטניה. רבה הראשי של הממלכה המאוחדת התקין ובקר על המזוזה ושגרירות ישראל יחד עם יו"ר הצ"ע, אברהם דובדבני (דובדב), הביאו את ברכת הבית. למשרד צוותה רכזת משרד כך שהמשרדים מאוכלסים ופועלים במהלך השבוע.

התנים הלאומיים דוז פואה

כל הממלכה הבריטית דגלים גדלים. הצ"ע בבריטניה נתנה את הגב ועמוד השדרה לאירועים הרבים שהתקיימו ברחבי הממלכה. יום הזיכרון צוין באירועי זיכרון ממלכתיים באנגלית ובעברית בנוסף לאירועי זיכרון ברחבי הממלכה כולה. יום העצמאות צוין באירועים לאוכלוסיות הרבות, ישראלים ומקומיים, כשה-ZF הפדריצה הציונית, הסוכנות היהודית, הבית הישראלי ושגרירות ישראל שילבו ידיים עם הצ"ע באירועים מרכזיים עם אמנים ישראלים, ואירוע בסימן האירוויזיון באוניברסיטת מידלסקס בלונדון. מחגיגו הלאומיים עברה הצ"ע בריטניה לשלב ידיים עם ה-BBC ושגרירות ישראל למסיבות אירוויזיון בעת קיום התחרות בארץ. המשפט הדומיננטי בסוף החודש האינטנסיבי היה: "בלונדון קמה שוב התודעה הציונית"!

אירוע בסימן האירוויזיון באוניברסיטת מידלסקס בלונדון. מחגיגו הלאומיים עברה הצ"ע בריטניה לשלב ידיים עם ה-BBC ושגרירות ישראל למסיבות אירוויזיון בעת קיום התחרות בארץ. המשפט הדומיננטי בסוף החודש האינטנסיבי היה: "בלונדון קמה שוב התודעה הציונית"!

הרצאות ציוניות לאורכה ולרוחבה של בריטניה

קהילות ציוניות, סטודנטים ותלמידי אולפני העברית בממלכה המאוחדת זכו להסתערות של מרצים בנושאים שונים שהמשתתף לכולם עידוד עליה, ציונות ישראל. השחקנית והיוצרת הדד גלרון פתחה את הסבב, גיל טרוי ועולם הציונות המשיך, יגאל רביד, דנה אינטרנשיונל, אלדד בק ולאחרונה גיל חובב שקישר את יצירת החומס הישראלי עם תולדות משפחתו מאליעזר בן יהודה ועד אליו. המרצים הינם שילוב יוזמות וביצוע של המח' לעידוד עליה, אופק ישראלי, לימוד UK, והצ"ע בריטניה. לאור הביקוש וההתעניינות הרבה מרחיבה נציגות הצ"ע את פעילות המרצים גם כמותית וגם גאוגרפית לאירלנד, סקוטלנד ולכל רחבי הממלכה הבריטית.

אולפנים, בתי ספר והעברית

השפה העברית חזרה להיות מוקד הפעילות הציונית בבריטניה, בואכה עידוד עליה ופעילות ציונית. נציגות הצ"ע חרטה על דגלה את נושא ה"עברית" כנושא שמחבר בין שלל המשימות הציוניות אותן מבצעת הנציגות בשם הנהלת הצ"ע ומחלקותיה. האולפנים לעברית זוכים לפריחה וכיום פועלים 33 אולפנים. בבתי הספר היהודיים פועלים 5 מורים שליחים מטעם המח' לחינוך ופעילויות רבות לקידום העברית נערכות בבתי הספר לתלמידים ולהורים. באירועים הרבים אותם מפקה הנציגות מוצב בכניסה דוכן עברית עם חומרי הסברה ומותגים שונים שמזמינים את הציבור הרב ללימוד עברית ולעידוד עליה.

נציג הצ"ע בצרפת, משה נהן

פעילויות/אירועים גדולים ומשמעותיים מהשנה האחרונה

יום העצמאות

האירוע התקיים ב-8 במאי 2019 ב-Casino De Paris בשיתוף פעולה בין הצ"ע, ה-CRIF, ה-FOSF וה-KKL. באירוע השתתפו כ-2,000 איש, צעירים ומבוגרים ומנהיגי הקהילה. האירוע נפתח בדברי ברכה של משה כהן, נציג ההנהלה, ברכות של נשיאי הארגונים השותפים ותוכנית אמנותית. במהלך האירוע הייתה שירה בציבור לשמחת המשתתפים.

יום ירושלים

האירוע התקיים ב-2 ביוני 2019 ב-Salon Hoche בשיתוף פעולה בין הצ"ע, קק"ל והפדרציה הציונית. דברי ברכה של נציג הצ"ע צרפת ונציגי הארגונים. באירוע השתתפו כ-500 איש וביניהם כל מכובדי הקהילה. במהלך האירוע הוגשה ארוחת ערב והתקיימה הופעה של זמרים ישראלים.

סדרת הרצאות "לחיים"

זוהי סדרת הרצאות לזכרו של חיים כהן ז"ל שהיה יו"ר עמית של המחלקה לפעילות בתפוצות ושליח קק"ל בצרפת ובלגיה. בתוכנית מתקיימת כל חודשיים הרצאה בנושאים שונים מפי מרצים מהארץ. פתח את הסדרה (בשנת"פ עם המחלקה לפעילות בתפוצות) פרשן הטלוויזיה אהוד יערי שהרצה על האסטרטגיה במזרח התיכון. השתתפו כ-300 איש.

אירועי אולפנים לעברית:

ענב מידע והרצאה לתלמידי אולפן הרופאים

במרכז הערב התקיימה הרצאתו של דר' מיקי גידון, מנהל המחלקה הניוירוכירוגית בסורוקה, אשר עלה לבדו ארצה מאיראן כנער צעיר. בערב נכחו תלמידי האולפן למקצועות הרפואה וכיבדו אותו בנוכחות: מרינה רוזנברג קורטינו, ראשת המחלקה לעידוד עלייה ואוריאל גוטליב - ראש משלחת הסוכנות היהודית בצרפת.

ענב הי טק נפרץ

במסגרת התכנית לעידוד עלייה בקרב מהנדסים, אנשי הייטק ובעלי מקצועות טכנולוגיים קיימנו מפגש ראשון שנושא הייטק בישראל. ניצלנו את תערוכת ויהו טק שהתחילה בתאריך 16/5/2019 וערכנו ערב שהוקדש כל כולו להייטק הישראלי.

הנושאים שהועלו היו הבדלי התרבות בצרפת ובישראל, הביקוש הגדול למהנדסים בישראל והגורמים לכך, תנאי העבודה, השכר ותחומי הביקוש.

חברי הפאנל היו כולם ישראלים שעלו ארצה מצרפת, בעלי חברות סטארט אפ שהגיעו לתערוכת ויהו טק, ונתנו בשמחה לעניין. וכמובן אוליביה הרץ, נשיא עמותת בוגרי פוליטניקי, שתרם מניסיונו וקשריו וסייע להצלחת האירוע.

חשוב לציין שכולם הגיעו בהתנדבות! מרק דובב מנכ"ל המחלקה לעידוד עלייה, פתח את הערב בדברי ברכה למשתתפים ולחברי הפאנל.

אירועי סיום שנת הלימודים נפרץ ובמדי

בשני האירועים השתתפו כ-450 תלמידים ומורים, נשיא קהילות, נציגי הקהילה והארגונים הישראליים השונים (סוכנות, קרן היסוד, קק"ל, מסע, תנועות הנוער ועוד). האירועים נחגגו בשמחה גדולה וכללו תכנית אמנותית, חלוקת תעודות לתלמידים, הופעות של הכיתות, שירים וריקודים.